

Bilag 1

Indkaldelsescirkulære til budget 2018

Indhold

1. Udfordringer for Københavns Kommunes økonomi.....	4
1.1. Makroøkonomisk situation	4
1.2. Økonomiske vilkår for kommunerne i 2018	4
1.3. Sanktionslovgivning	5
1.4. Ændringer i udligningssystemet	5
2. Københavns Kommunes økonomiske situation.....	7
2.1. Kommunens økonomiske situation.....	7
2.2. Demografisk udvikling	7
2.3. Demografibetingede merudgifter.....	7
2.4. Moderniserings- og effektiviseringsprogram.....	8
2.5. Satspuljeforlig	8
2.6. Effektiviseringsstrategi	8
2.7. Servicebufferpulje.....	9
3. Tværgående budgetprocesser.....	10
3.1. Aktiviteter der bortfalder i 2018	10
3.2. Effektiviseringer 2018	10
3.3. DUT-processen	14
3.4. Overgang til Kvantum	17
4. Udvalgenes budgetter i 2018.....	18
4.1. Budgetmodel	18
4.2. Kommunens budgetramme i 2018	19
4.3. Anlægsperiodisering	19
4.4. Budgetteringsmetodik	19
Udmelding af serviceudgiftsramme.....	20
4.5. Udvalgenes budgetrammer på serviceudgifter, anlæg og overførsler mv.	23
4.6. Centrale puljer.....	25
Centrale puljer under Økonomiudvalget – Service	25
Centrale puljer under Økonomiudvalget – Anlæg.....	27
Centrale puljer under Økonomiudvalget – Overførsler mv.....	30
4.7. Finansposter	31
5. Særlige fokusområder	36
5.1. Finanslov 2017 - Pulje til klippekort	36
5.2. Finanslov 2017 - Forøgelse af tilskudsprocenten for de frie grundskoler	36
5.3. Finanslov 2017 – Bedre dagtilbud	37
5.4. Puljer til at undgå nedslidning af kommunens bygninger og veje	37
5.5. Offensiv grundkøbsstrategi	38
5.6. Fællesordninger - Forsikringsordningen.....	38
5.7. Fællesordninger - Lønanvisning, fællessystemer, driftsaftaler, barselsfonden og arbejdsskade.....	41
5.8. Tjenestemandspensioner	47

5.9.	Beskæftigelsestilskud, forsikrede ledige.....	48
5.10.	Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	49
5.11.	Hovedstadens Beredskab.....	50
5.12.	Pulje til eventuelle centrale udgifter i forbindelse med Overenskomst 2018	51
5.13.	Refusion for særligt dyre enkeltsager.....	52
5.14.	Redegørelse vedrørende integrationsindsats	53
5.15.	Ny dimensioneringsaftale.....	53
5.16.	Fremtidig håndtering af decentral opsparring	54
5.17.	Analyse af indtægtsområdet på betalingsparkerings	54
5.18.	Tabslån	55
6.	Korrektioner indarbejdet i IC 2018	56
6.1.	Budgetkorrektioner indarbejdet i IC 2018 som følge af beslutninger i Borgerrepræsentationen	56
6.2.	Kasseopbygning – anlægsperiodiseringer og periodisering af midler til tilskud i landsbyggefonden	56
6.3.	Kasseopbygning ifm. finansiering af underjordisk station ved Ny Ellebjerg.....	56
6.4.	Pulje til salgsreservationsleje.....	57
6.5.	Overgang fra tjenestemand- til overenskomstansættelse ...	57
6.6.	Movia	57
6.7.	Administrationsbidraget til Udbetaling Danmark (UDK) ...	59
6.8.	Det fælleskommunale ledelsesinformationssystem - FLIS .	60
6.9.	Overførsler på Beskæftigelses- og Integrationsområdet.....	61
6.10.	Kommunal- og regionalvalg.....	61
6.11.	Afskaffelse af brugerbetaling på idrætsfaciliteter for voksenforeninger	61
6.12.	Midler til internationalt forskningscenter i velfærdsteknologi	62
6.13.	Konvertering af klubhuspulje fra drift til anlæg i 2018 ...	62
6.14.	Driftsmidler til ungdomsboliger.....	62
6.15.	Driftsmidler til nye almene boliger	62
6.16.	Driftsudgifter til ungdomsboliger og almene familieboliger	62
6.17.	Driftsmidler til fællessekretariat vedrørende køretøjer	62
6.18.	Tilpasning af budget til skøjtebane i Enghaveparken	63
7.	Rammer for budgetprocessen	64
7.1.	Tidsplan for det videre budgetarbejde	64
7.2.	Budgetnotater til forhandlingerne om budget 2018	65
8.	Formelle retningslinjer for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidraget	66
8.1.	Overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler .	66
8.2.	Forsikringer og arbejdsulykke	67
8.3.	Pris- og lønfremskrivningssatser for budgetforslag 2018....	67
8.4.	Korrektioner som indgår i udvalgenes budgetbidrag.....	69

1. Udfordringer for Københavns Kommunes økonomi

Københavns Kommunes økonomi står over for en række udfordringer, der påvirker de overordnede rammer for kommunens budget 2018.

1.1. Makroøkonomisk situation

Fremgangen i dansk økonomi fortsatte i 2016. Finansministeriet skønner nu, at væksten i BNP vil tiltage fra knap 1 pct. i 2016 til 1,5 pct. og 1,7 pct. i henholdsvis 2017 og 2018. Efter flere år med fremgang i BNP og stærkt stigende beskæftigelse nærmer den langstrakte genopretning af dansk økonomi sig dermed sin afslutning.

Beskæftigelsen er steget, og der er udsigt til fortsat fremgang. I takt med den fortsatte konjunkturgenopretning skønnes beskæftigelsen at stige med yderligere godt 50.000 personer i løbet af 2017 og 2018 efter en markant stigning i størrelsesordenen 45.000 personer i 2016. Fremgangen i beskæftigelsen har medført en lavere ledighed, men også en øget arbejdsstyrke i takt med, at de forbedrede beskæftigelsesudsigter har fået flere til at træde ind på arbejdsmarkedet.

De stærkere konjunkturer styrker isoleret set de offentlige finanser i årene frem mod 2018. Den offentlige saldo forventes at holde sig inden for 3 pct.-grænsen i EU's Stabilitets- og Vækstpagt i 2017 og 2018.

1.2. Økonomiske vilkår for kommunerne i 2018

Det indgår i "Aftale om kommunernes økonomi for 2017", at der fra 2018 og frem etableres et flerårigt moderniserings- og effektiviseringsprogram for kommunerne med en målsætning på 1 mia. kr. årligt. Inden for programmet frigøres 0,5 mia. kr. årligt til prioritering bredt i den offentlige sektor, mens resten frigøres til omprioritering i kommunerne. På den baggrund forventer Økonomiforvaltningen, at kommunernes serviceramme i 2018 vil være lavere end i 2017. Københavns Kommunes andel af nettofaldet på 0,5 mia. kr. skønnes at udgøre 52,1 mio. kr. årligt. Det forventes, at KL i lighed med tidligere år vil fordele servicerammen mellem kommunerne.

På anlægssiden vil et eventuelt loft i 2018 udgøre en udfordring for København. I 2017 er det budgetterede bruttoanlægsniveau i Københavns Kommune 3,2 mia. kr. (2017 p/l) ud af en samlet aftaleramme på 16,3 mia. kr., svarende til ca. 20 pct. Det foreløbige niveau i budgetrammerne i Indkaldelsescirkulære til budget 2018 (IC 2018) udgør i størrelsesordenen 7,9 mia. kr. (2018 p/l). Forud for

forhandlingerne om budget 2018 vil periodisering af kommunens anlægsprojekter i 2018 blive revurderet.

Service- og anlægsrammerne fastlægges ifm. aftale om kommunernes økonomi for 2018 mellem regeringen og KL. Aftalen forventes indgået i juni 2017.

1.3. Sanktionslovgivning

Til at understøtte de aftalte økonomiske rammer for kommunerne kan regeringen iværksætte tre forskellige sanktionsmekanismer.

Budgetsanktion

Med vedtagelse af budgetloven er op til 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud permanent gjort betinget af, at de samlede budgetterede serviceudgifter ikke overskrider det aftalte niveau. Sanktionerne er som udgangspunkt kollektive.

Budgetloven giver finansministeren mulighed for at gøre en del af bloktilskuddet betinget af aftaleoverholdelse på anlæg ifm. de årlige økonomaftaler. I økonomaftalen for 2017 er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte udgiftsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsudgifter.

Set i sammenhæng med forløbet omkring kommunernes budgetter for 2017 kan sanktionsmuligheden på anlæg ligeledes indgå i økonomiforhandlingerne for 2018.

Regnskabssanktion

Såfremt kommunernes samlede serviceudgifter i regnskabet overskrider budgetterne, kan der foretages en tilsvarende nedsættelse af bloktilskuddet. Sænkningen af nedsættelsen er 40 pct. kollektiv og 60 pct. individuel for de kommuner, der har overskredet budgettet.

Skattesanktion

Regeringen kan også tilbageholde en del af bloktilskuddet svarende til en eventuel samlet skatteforhøjelse for kommunerne set under ét. Såfremt skattestoppet overskrides, vil den enkelte kommune, der hæver skatten, blive modregnet 75 pct. af overskridelsen i 2018, 50 pct. i 2019 og 2020 samt 25 pct. i 2021. Den resterende del bliver modregnet i det samlede bloktilskud og finansieres således af alle 98 kommuner.

1.4. Ændringer i udligningssystemet

I forbindelse med refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet fra 2016 vedtog forligspartierne, at det kommunale tilskuds- og

udligningssystem skal tilpasses i 2018 for at modgå utilsigtede byrdefordelingsmæssige virkninger for kommunerne. Tilpasningen af udligningssystemet er siden blevet udsat fra 2018 til 2019. Det skyldes fremlæggelsen af et nyt ejendomsvurderingssystem, som vil få betydning for det kommunale udligningssystem. Der er derfor behov for, at konsekvenserne af et nyt ejendomsvurderingssystem indgår i arbejdet med udligningstilpasninger.

Finansieringsudvalget under Indenrigsministeriet skal frem mod udgangen af 2017 foretage analyser med henblik på at gennemføre justeringer i udligningssystemet, der kan imødegå de mere langsigtede utilsigtede byrdefordelingsmæssige forskydninger som følge af refusionsomlægningen. Der lægges vægt på, at den samlede finansiering understøtter en klar resultatstyring og hjælper ledige i job. Udvalget skal i sine anbefalinger til ændringer af udligningssystemet samtidig undersøge muligheden for at indarbejde beskæftigelsestilskuddet i det generelle tilskuds- og udligningssystem samt undersøge muligheden for en tilpasning af udlændingeudligningen.

Økonomiforvaltningen vurderer, at Københavns Kommune ved den kommende ændring fra 2019 kan risikere betydelige tab. Det skyldes blandt andet, at ministeriet tidligere har fremlagt foreløbige forslag til ændringer af udlændingeudligningen, hvor Københavns Kommunes tab var opgjort til 202 mio. kr. Derudover kan Københavns Kommune risikere, at en ændring af beskæftigelsestilskuddet samt selve refusionsomlægningen inklusiv justeringen af udligningssystemet kan medføre væsentlige tab.

Da tilskuds- og udligningssystemet senest blev ændret med virkning fra 2013 udgjorde Københavns Kommunes varige tab 281 mio. kr. pr. år.

1. Københavns Kommunes økonomiske situation

1.1. Kommunens økonomiske situation

Københavns Kommunes økonomiske udgangspunkt er forholdsvis solidt. Kommunen har en høj strukturel driftsbalance pr. indbygger, beregnet som indtægter fra renter, skatter, tilskud og udligning fratrukket udgifter til service og overførsler, hvilket bl.a. skal ses i sammenhæng med kommunens flerårige effektiviseringsstrategi. Københavns Kommune har derfor økonomisk mulighed for at fastholde løbende driftsudgifter, samt et højt anlægsniveau til investeringer i byen til gavn for både nuværende og kommende københavnere. Derudover har overskuddet på driften også muliggjort investeringer i smartere velfærdsløsninger, som vil bidrage til, at økonomien også fremover er sund.

1.2. Demografisk udvikling

Københavns Kommunes høje befolkningsvækst ser ifølge befolkningsprognosen ud til at fortsætte de kommende år. Der forventes i de næste fire år en årlig befolkningsvækst på omkring 10.000 nye borgere, jf. tabel. Kraftigst er stigningen i børn og unge 6-16-årige samt voksne i den arbejdsdygtige alder 17-64-årige på lige under 2,0 pct. fra 2017 til 2018. For ældre i aldersgruppen 65+ vil stigningen samlet set være på omkring 1,6 pct. fra 2017 til 2018, selv om antallet af 80+-årige falder.

Tabel. Vækst i folketal i Københavns Kommune

	2018	2019	2020	2021
0-5 år	641	886	1.189	1.274
6-16 år	1.052	820	646	631
17-64 år	7.967	7.521	7.109	6.521
65-79 år	1.129	1.083	980	1.008
80+ år	-131	104	141	238
I alt	10.658	10.414	10.065	9.672

Kilde: Befolkningsprognose 2016

1.3. Demografibetingede merudgifter

De mange nye indbyggere indebærer et øget udgiftspres til bl.a. børnepasning, handicap-, folkeskole- samt ældreområdet. Til og med 2016 har der været faldende udgifter til ældreområdet som følge af den demografiske udvikling, men fra 2017 vendte denne udvikling, så udgifter til ældreområdet stiger. På baggrund af befolkningsprognosen fra marts 2016 er der indarbejdet merudgifter på i alt 176,7 mio. kr. i 2018 i forvaltningernes budgetrammer.

Tabel. Demografibetingede merudgifter

Udvalg, mio. kr., 2018 p/l	2018	2019	2020	2021
Børne- og Ungdomsudvalget	135,9	138,8	150,9	155,7
Socialudvalget	26,2	25,0	23,6	22,0
Sundheds- og Omsorgsudvalget	14,6	26,5	35,1	44,6
I alt	176,7	190,3	209,5	222,3

Disse tal vil blive opdateret, når den nye befolkningsprognose foreligger i februar 2017. Indstillingen om demografiregulering 2017 baseres på den nye befolkningsprognose for 2017 og forelægges Økonomiudvalget den 18. april 2017.

1.4. Moderniserings- og effektiviseringsprogram

Københavns Kommunes årlige andel af det flerårige moderniserings- og effektiviseringsprogram (MEP) fra Økonomaftale 2017 udgør 52,1 mio. kr. (2018 p/l). Den løbende nedjustering af kommunernes serviceramme som følge af MEP vil sænke Københavns Kommunes servicemåltal og finansiering fra 2018 og frem.

1.5. Satspuljeforlig

Samtidig påvirkes kommunens økonomi af satspuljeforliget for 2017, som bl.a. medfører bortfald af Københavns Kommunes særtilskud på det sociale område. Med aftale om Håndtering af økonomiske konsekvenser af Finansloven for 2017 blev det besluttet, at Socialforvaltningen frem mod budgetforhandlingerne for 2018 nedbringer den økonomiske udfordring til niveauet for de uomgængelige udgifter, svarende til 36,2 mio. kr. (2018 p/l) i varig reduktion af kommunens finansiering og servicemåltal fra 2018 og frem. Hvis Københavns Kommunes økonomi skal stilles uændret indebærer det et forøget effektiviseringsniveau på 36,2 mio. kr. i 2018.

1.6. Effektiviseringsstrategi

Effektiviseringer

Med budget 2017 besluttede Borgerrepræsentationen at fortsætte effektiviseringsstrategien i 2018. Set i sammenhæng med regeringens moderniserings- og effektiviseringsprogram, bortfald af satspuljemidler på det sociale område, væksten i kommunens demografibetingede udgifter samt Borgerrepræsentationens mulighed for i lighed med tidligere år at prioritere 100 mio. kr. til ny kernevedfærd mv. fastsættes det samlede måltal for effektiviseringer til 406,0 mio. kr. i 2018 p/l, jf. tabel.

Tabel. Effektiviseringsbehov i 2018

Mio. kr., 2018 p/l	2018
Fastholdelse af effektiviseringsniveau	317,7
Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet	52,1

Bortfald af satspuljemidler på det sociale område	36,2
Samlet effektiviseringsbehov	406,0

For at understøtte effektiviseringsstrategien blev det med budget 2017 besluttet at videreføre strategien for smarte investeringer i kernevelfærden. Der blev afsat 450 mio. kr., fordelt på 125 mio. kr. til drift og 325 mio. kr. til anlæg. Derudover blev det besluttet, at der med budget 2018 afsættes investeringspuljer på tilsvarende niveau. Derfor afsættes der 450 mio. kr. med budget 2018 til strategien for smarte investeringer i kernevelfærden. Investeringspuljerne er et offensivt svar på kommunens strukturelle udfordringer.

1.7. Servicebufferpulje

I lighed med tidligere år er der behov for at afsætte en servicemåltalspulje til at dække forventede overførsler fra budget 2017 til 2018. Puljen anbefales at udgøre 120 mio. kr., svarende til niveauet i budgetforslag 2017. Puljen vil blive endeligt fastlagt med budgetvedtagelsen.

2. Tværgående budgetprocesser

I dette kapitel redegøres for en række tværgående budgetprocesser, som forvaltningerne bl.a. skal forholde sig til i budgetlægningen.

2.1. Aktiviteter der bortfalder i 2018

Ved de årlige budgetforhandlinger ydes en række bevillinger til nye aktiviteter for en afgrænset periode. Det betyder, at Borgerrepræsentationen får mulighed for at tage fornyet stilling til tidligere politiske prioriteringer.

Økonomiforvaltningen har identificeret bevillinger, der udløber i 2018 for 150,1 mio. kr. på service, jf. tabel. Herudover er der bevillinger, der udløber i 2018 for 11,6 mio. kr. på overførsler mv. En oversigt over de enkelte bevillingsudløb i 2018, fremgår af bilag 4. Oversigten har været i høring i forvaltningerne.

Tabel. Bevillinger der udløber fordelt på udvalg

Udvalg	Mio. kr., 2018 p/l
Økonomiudvalget	-2.986
Kultur- og Fritidsudvalget	-15.781
Børne- og Ungdomsudvalget	-55.131
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-5.113
Socialudvalget	-34.147
Teknik- og Miljøudvalget	-10.105
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-26.795
I alt	-150.057

Med budget 2017 blev der afsat 63 mio. kr. (2018 p/l) til håndtering af udgifter til flygtninge i 2017. Disse udgifter er ikke en del af tabellen, men fremgår af bilag 4.

Hvert udvalg skal med behandlingen af deres budgetbidrag for 2018 tage stilling til, hvorvidt midlertidige driftsbevillinger med udløb i 2018 skal indarbejdes i udvalgets faste ramme, jf. budget 2017.

2.2. Effektiviseringer 2018

For at imødekomme både det demografiske udgiftspres, kravene fra regeringens moderniserings- og effektiviseringsprogram, det bortfaldne særtilskud på udsatteområdet samt skabe rum til prioriteringer af nye initiativer udgør det samlede effektiviseringsmåltal 406,0 mio. kr.

Fordeling af måltal

Måltallet fordeles mellem forvaltningerne på baggrund af deres andel af kommunens samlede serviceudgifter i budget 2017, eksklusiv en række tværgående puljer, jf. bilag 5. De stigende profiler fra tidligere års effektiviseringer er indarbejdet i forvaltningernes rammer og indgår til forvaltningernes opfyldelse af måltallet. Forvaltningernes måltal på 406,0 mio. kr. korrigeres for stigende profiler fra tidligere års effektiviseringsforslag med i alt -154,6 mio. kr. og tværgående indkøbseffektiviseringer på -12,9 mio. kr. Forvaltningerne skal dermed levere nye effektiviseringer for 238,5 mio. kr., jf. tabel.

Tabel. Fordeling af måltal for effektiviseringer i 2018

1.000 kr., 2018 p/l	Fordelingsnøgle	Fordeling af samlet måltal	Stigende profil	Tværgående indkøbs-effektiviseringer (netto)	Måltal inkl. stigende profil
Borgerrådgivningen	0,04 %	155	-3	0	152
Revisionsudvalget	0,06 %	263	-4	0	259
Økonomiudvalget	4,29 %	17.418	-4.330	-1.135	11.953
Kultur- og Fritidsudvalget	6,31 %	25.611	-17.046	-1.309	7.255
Børne- og Ungdomsudvalget	42,49 %	172.510	-93.781	-3.229	75.501
Sundheds- og Omsorgsudvalget	17,67 %	71.754	-7.617	-2.924	61.213
Socialudvalget	22,30 %	90.554	-16.588	-2.356	71.609
Teknik- og Miljøudvalget	3,24 %	13.163	-7.430	-1.702	4.031
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	3,59 %	14.570	-7.766	-291	6.513
I alt	100,00 %	405.997	-154.565	-12.946	238.487

Anm. De nye tværgående indkøbseffektiviseringer bidrager med 25,2 mio. kr. pr. år på service. Korrigeret for udgifter til indkøbsprogrammet indarbejdes 12,9 mio. kr. netto i 2018. For nærmere om fordeling af måltal mv. henvises til bilag 5.

Koncernenhederne indgår i Økonomiforvaltningens måltal og vil derigennem blive underlagt et internt effektiviseringskrav. Ud over de interne effektiviseringer vil koncernenhederne bistå forvaltningerne med at indfri deres måltal ved at udvikle effektiviseringsforslag, som kan udmøntes på forvaltningernes budgetter. De effektiviseringsforslag, som går på tværs af forvaltninger, vil blive koordineret i effektiviseringsstrategiens styregruppe, hvor alle forvaltninger er repræsenteret.

Til forskel fra tidligere år er indkøbseffektiviseringerne indarbejdet, jf. investeringsforslag om indkøbsprogram for Københavns Kommune vedtaget med budget 2017. Indkøbsprogrammet leverer tværgående indkøbseffektiviseringer for 25,2 mio. kr. på service i 2018. Det forudsætter en investering på 12,3 mio. kr. i 2018, som skal sikre fremtidige indkøbseffektiviseringer. Korrigeret for udgifter indarbejdes 12,9 mio. kr. netto i 2018.

De investeringsforslag, der fik midler i forbindelse med budget 2017 samt en række forslag, som har fået midler fra puljen til smarte investeringer i 2016, er blevet indarbejdet i de stigende profiler, jf. tabel.

Tabel. Smarte investeringsforslag, der er indarbejdet i de stigende profiler

Udvalg	Forslag
BUU	Administrative fællesskaber
BUU	Arbejdspladsen i fokus
BUU	Den datadrevne organisation – grundinvestering i tidligere indsats
BIU, BUU, TMU, ØU	Fælles materielstyring
BUU	Investering i lavskylstoiletter og vandbesparende armaturer
BUU	Kapacitetsstyring (Digital pladsbooking til daginstitutioner)
BUU	Overblik over udflytterområdet
BIU	Sundhed, social mobilitet og beskæftigelse for borgere i ressourceforløb
BUU, SOU	Tidlig indsats 0-2 år
BUU	Tidlig indsats 0-6 år
BUU	Udskolingsindsats i folkeskolen – flere direkte i gang med en ungdomsuddannelse

Ændringer i Sundheds- og Omsorgsudvalgets stigende profiler

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har siden IC 2017 foretaget en ændring i en tidligere vedtaget stigende profil, jf. tabel. Det skyldes en ny vurdering af potentialet for forslaget. Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetrammer er blevet tilrettet som følge heraf.

Tabel. Ændring i Sundheds- og Omsorgsudvalgets stigende profiler

1.000 kr. 2018 p/l		2017	2018	2019
Videreførelse af Styrket Borgerkontakt	Oprindelig profil	-176	-117	-117
	Justeret profil	-176	-	-

Investeringspuljen

For at understøtte effektiviseringsstrategien besluttede Borgerrepræsentationen med budget 2017 at videreføre strategien for smarte investeringer og at afsætte en investeringspulje på yderligere 450 mio. kr., fordelt på 125 mio. kr. på drift og 325 mio. kr. på anlæg. Forvaltningerne kan søge om midler fra investeringspuljen, såfremt forslagene opfylder kriterierne for udmøntning af puljen, jf. Økonomiudvalgets beslutning den 15. november 2016.

Borgerrepræsentationen besluttede med budget 2017, at puljen fremover kun udmøntes to gange årligt. Det er i forbindelse med overførselssagen og med budgetforhandlingerne.

Tabel. Status på puljerne er efter budget 2017

Mio. kr. 2017 p/l	Service	Anlæg	Innovation (service)	I alt
Afsat investeringspulje 2017	115,0	325,0	10,0	450,0
Rest fra investeringspuljen for 2016	-	42,7	-	42,7
Investeringspulje i alt	115,0	367,7	10,0	492,7
Udmøntede puljemidler budget 2017	-14,9	-185,8	-	-200,7
Investeringspulje 2017 (rest)	100,1	181,9	10,0	292,0

Effektiviseringer som følge af implementering af Kvantum

Med juniindstillingen til budget 2017 blev det besluttet, at effektiviseringerne ved implementeringen af Kvantum skal følge princippet anvendt i forbindelse med Samling af Administrative Opgaver besluttet af Borgerrepræsentationen den 20. juni 2012. Det betyder, at effektiviseringer i forvaltningerne vil indgå som stigende profiler i udvalgenes effektiviseringer, når det interne lån til implementeringen af Kvantum er tilbagebetalt til kassen.

De samlede besparelser i udvalgenes budgetter ved implementeringen af Kvantum er opgjort til 144,2 mio. kr., mens udgifterne til at drive systemet er budgetlagt til 23,4 mio. kr. ved fuld indfasning. Den samlede måltalseffekt, som kan indgå i effektiviseringsstrategien er dermed 120,8 mio. kr. Det interne lån til Kvantum er tilbagebetalt i 2021, hvor det sidste afdrag til kassen på 14,3 mio. kr. er tilbagebetalt. Det betyder, at forvaltningernes stigende profiler i 2021 ved Kvantum kan opgøres til 106,5 mio. kr. og til 14,3 mio. kr. 2022, som vil indgå i udvalgenes effektiviseringer i de pågældende år.

I den oprindelige business case er der opgjort tværgående systembesparelser og besparelser på grænsesnit for 50,5 mio. kr., som der er behov for at få fordelt ud på forvaltningernes stigende profiler i effektiviseringsstrategien. De tværgående systembesparelser vil bl.a. være på systemerne KMD Debitor, Selvbetjeningsløsninger og KØR-Finans mv. Måltalseffekten for disse systembesparelser og grænsesnit er blevet fordelt ud på udvalgene i forhold til det enkelte udvalgs andel af det samlede effektiviseringspotentiale i forvaltningerne. De forvaltningsspecifikke systembesparelser samt effektiviseringspotentialet i forvaltningerne ved implementeringen af Kvantum ændres der ikke fordelingsmæssigt på i forhold til måltalseffekten.

Af nedenstående tabel fremgår fordelingen af måltalseffekten på udvalg og år, som udvalgene dermed vil få som stigende profiler i effektiviseringsstrategien.

Tabel. Fordeling af måltalseffekt på udvalg

Samlet måltalseffekt 1.000 kr., 2018 p/l	2021	2022	I alt
Økonomiudvalget	-16.963	-2.285	-19.248
Kultur- og Fritidsudvalget	-8.561	-1.153	-9.714
Børne- og Ungdomsudvalget	-25.148	-3.387	-28.534
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-13.336	-1.796	-15.132
Socialudvalget	-23.763	-3.200	-26.963
Teknik- og Miljøudvalget	-15.259	-2.055	-17.314
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-3.429	-462	-3.891
I alt	-106.459	-14.338	-120.797

De bevillingsmæssige konsekvenser som følge af implementeringen af Kvantum er allerede indarbejdet i udvalgenes budgetrammer i forbindelse med beslutningen om implementering af nyt økonomisystem samt i opfølgende indstillinger til Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen med status på systemets implementering.

Videre proces for effektiviseringsstrategien

Forvaltningerne kan løbende udarbejde effektiviseringsforslag, som vedtages af fagudvalg og efterfølgende af Økonomiudvalget samt Borgerrepræsentationen i forbindelse med hhv. overførselssagen og budgetforhandlingerne. Alle effektiviseringsforslag udarbejdes i Økonomiforvaltningens skabelon til business cases, som kan findes på effektiviseringsstrategiens hjemmeside. De forslag, der forudsætter tildeling af midler fra investeringspuljerne, skal godkendes af Økonomiforvaltningen forud for den politiske behandling. Alle forslag, som berører flere forvaltninger, skal desuden godkendes af kredsen af administrerende direktører inden den politiske behandling.

Forvaltningerne skal med budgetbidraget den 2. maj 2017 fremsende effektiviseringsforslag svarende til deres måltal. Effektiviseringsforslagene skal være godkendt af de relevante fagudvalg, inden de fremsendes til Økonomiforvaltningen. Økonomiforvaltningen vil på baggrund af forvaltningernes indmeldinger udarbejde et katalog med effektiviseringsforslag til budget 2018, som forelægges Økonomiudvalget med juniindstillingen. Den ovenstående proces indebærer, at kataloget både vil omfatte forslag, som allerede er vedtaget af Borgerrepræsentationen, og nye forslag, som skal vedtages med budgettet. De fremsendte effektiviseringsforslag vil efterfølgende indgå i forhandlingerne om budget 2018.

2.3. DUT-processen

Indarbejdelse af DUT-kompensation i budget 2018

Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT) indebærer, at staten kompenserer kommunerne for kommunale udgiftsændringer som

følge af blandt andet ny og ændret lovgivning samt opgaveflytninger mellem staten, regionerne og kommunerne. Princippet indebærer, at en lovændring eller opgaveflytning altid skal ledsages af en vurdering af de økonomiske konsekvenser for kommunerne. Princippet har til hensigt, at kommunerne under ét kan tilbyde et serviceniveau tilsvarende, hvad der var gældende inden lovændringen. Processen for indarbejdelse af DUT-kompensation i Københavns Kommunes budget opdeles i tre faser, jf. nedenfor og tabel.

Fase 1 - Løbende opfølgning på forhandlinger mellem KL og regeringen

I første fase indgår KL og regeringen i forhandlinger om de økonomiske konsekvenser af en lovændring mv. Københavns Kommune orienteres løbende om processen, og Økonomiforvaltningen orienterer forvaltningerne herom. Med udgangspunkt i Folketingets lovprogram for 2016-2017 og de løbende orienteringer er det forvaltningernes ansvar at vurdere, om der er sager, som har særlig relevans for Københavns Kommune og melde dette til Økonomiforvaltningen med henblik på eventuel interessevaretagelse over for KL og staten.

Fase 2 – Vurdering og indmelding af DUT sagerne

I anden fase afsluttes de sidste DUT-sager i forbindelse med Økonomiaftalen for kommunerne. Herefter udmeldes den samlede DUT-kompensation til kommunerne og fordeles via bloktilskuddet. I løbet af juni 2017 udsender Økonomiforvaltningen materiale til forvaltningerne til brug for fordelingen af kompensationen fra DUT mellem forvaltningerne i Københavns Kommune. Følgende materiale udsendes:

- DUT-skabeloner
- Bloktilskudsaktstykket (fra Finansudvalget)
- Budgetvejledningsbeskrivelse G.3.2
- Københavns Kommunes DUT-nøgle

Forvaltningerne er ansvarlige for at indmelde de sager, som vedrører den respektive forvaltning. Ved sager, hvor flere forvaltninger er berørt, er det forvaltningernes ansvar indbyrdes at drøfte fordelingen af kompensationen. Til vurdering af sagernes indhold kan KL's Budgetvejledningsskrivelse G 3.2 anvendes, og som uddybning hertil kan Supplementsskrivelserne fra KL anvendes.

Der skelnes mellem DUT sager, som påvirker kommunens økonomi med mere end 2 mio. kr. (*større sager*) og mindre end 2 mio. kr. (*mindre sager*). Ved mindre sager videreføres kompensationen, som fastsat i aftalen mellem KL og staten, direkte til den forvaltning, som er ansvarlig for at afholde den berørte aktivitet. Ved større sager beskrives sagen konkret, herunder opstilles konkrete beregninger af de faktiske udgifts- og indtægtsmæssige virkninger for Københavns

Kommune. Københavns Kommune andel af kompensationen, som fastsat i aftalen mellem KL og staten, viderefordes til forvaltningen, som afholder aktiviteten.

Forvaltningerne indsender de udfyldte skabeloner til Økonomiforvaltningen senest den 31. juli 2017 kl. 12.00.

Fase 3 – Afklaring og indarbejdelse af DUT sagerne

Økonomiforvaltningen afklarer i samarbejde med forvaltningen eventuelle uklarheder og problemer vedrørende DUT-sagerne, herunder placering på styrings- og bevillingsområder. Såfremt der ikke administrativt kan opnås enighed om DUT kompensationen, indarbejdes kompensation svarende til Københavns Kommunes andel af DUT- kompensationen. Ved sager på tværs af forvaltningerne fastlægger Økonomiforvaltningen fordelingsnøglen mellem forvaltningerne, såfremt der ikke kan opnås enighed mellem forvaltningerne.

I tilfælde af afvigelser mellem de faktiske forventede udgifter og indtægter skønnet af fagforvaltningen og den samlede DUT-kompensation kan sagen rejses i forbindelse med budgetforhandlingerne.

I budgetnotater vedr. DUT-sager, hvor de økonomiske konsekvenser for Københavns Kommune er skæve, skal det fremgå, hvor stort økonomisk omfang sagerne forventes at have, herunder forudsætningerne for beregningerne samt konsekvenserne af evt. manglende finansiering, hvis der ikke bevilliges midler til sagerne.

I forbindelse med budgetforslaget medio august 2017 afsættes en DUT-pulje ud fra sagernes placering på service, overførsler mv. eller anlæg. Størrelsen på puljerne vil være tilsvarende Københavns Kommunes andel af den samlede DUT-kompensation. Den endelige udmelding af DUT-sager mellem udvalgene på styrings- og bevillingsområder vil ske i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2018 i oktober 2017.

Sager med påvirkning i 2017 vil indgå i 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, som behandles af Økonomiudvalget den 23. august 2017. Økonomiforvaltningen vil forestå denne proces baseret på forvaltningernes indberetninger i uge 31. Fristen for endelig afklaring er den 4. august 2017. Sager med påvirkning i 2017 indarbejdes i forvaltningernes halvårsregnskab og augustprognose som forventede korrektioner.

Såfremt kommunen i budgetoverslagsårene har flere udgifter til DUT på styringsområdet service end kompensationen fra staten, finansieres merudgifter af udvalgene. Merudgiften fordeles på udvalgene ud fra udvalgenes andel af de samlede serviceudgifter fratrukket

fællesudgifter (f.eks. tjenestemandspensioner, barselsfonden). Dette sker i forbindelse med Indkaldelsecirkulæret det kommende år, jf. bevillingsreglerne.

Tabel. Tidsplan for DUT-processen for budget 2018

Fase	Aktivitet	Dato
Fase 1	Økonomiforvaltningen udsender materiale fra DUT-koordinationsmøder til fagforvaltningerne, som følger forhandlinger i forhold til kommunens interesser.	november 2016 – maj 2017
Fase 2	Skabeloner til indmeldelse af DUT-sager udsendes til fagforvaltningerne.	Primo juni 2017
	Endeligt aktstykke inkl. beløb for sager, der har været i 3-part samt Københavns Kommunes DUT-nøgle sendes til fagforvaltningerne	Medio/ ultimo juni 2017
	Forvaltningerne udfylder DUT-skabelon for alle DUT-sager på forvaltningens område med udgifter eller indtægter for kommunen, herunder bevilling, funktion mv.	Frist 31. juli 2017 (kl. 12.00)
Fase 3	Økonomiforvaltningen afklarer sagerne med forvaltningerne, så der kan afsættes DUT-puljer i budgetforslag 2017	31.juli til 4. august 2017
	DUT-sager med effekt i 2017 behandles af ØU sammen med 2. sag om bevillingsmæssige ændringer	23. august 2017
	Håndtering af evt. skæve DUT-sager kan ske i forbindelse med budgetforhandlingerne	september 2017
	DUT-sager fordeles på udvalg på bevillinger ifm. 2. behandling af budget 2017	5. oktober 2017

2.4. Overgang til Kvantum

I 2017 og 2018 vil forvaltningerne løbende overgå til det nye økonomisystem Kvantum. I takt med forvaltningerne overgår til Kvantum, vil Kvantum som udgangspunkt blive anvendt i processen for budgetlægningen for 2018. Økonomiforvaltningen arbejder på nuværende tidspunkt på at håndtere overgangen til Kvantum, bl.a. ved at opdatere produkter og processer i forbindelse med budgetlægningen for 2018. Økonomiforvaltningen er opmærksom på, at der i forbindelse med overgangen kan opstå uforudsete udfordringer. Økonomiforvaltningen vil derfor løbende opdatere processerne omkring budgetlægningen for 2018 i Kvantum i samarbejde med de relevante forvaltninger. I det omfang det bliver nødvendigt, kan implementering af det nye økonomisystem medføre afvigelser fra de angivne retningslinjer og processer i IC 2018. Status på anvendelse af Kvantum i budgetlægningen for 2018 gives med juniindstillingen.

3. Udvalgenes budgetter i 2018

3.1. Budgetmodel

Kommunens budget udarbejdes på baggrund af en model, hvor budgettet adskilles i fire styringsområder. Budgetmodellen blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i august 2012. De fire styringsområder er:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.
- Finansposter

Service

KL fastsætter sammen med regeringen en definition af kommunernes serviceudgifter ifm. de årlige forhandlinger om kommunernes økonomi. Afgrænsningen for 2017 er vedlagt i bilag 2.

Service omfatter bl.a. kultur- og idrætstilbud, miljøopgaver, vejevæsen og administration. Det demografiregulerede serviceområde omfatter driftsudgifter og -indtægter på de områder, hvor den demografiske udvikling har betydning for efterspørgslen, f.eks. dagpasning, folkeskole, specialundervisning, hjemmehjælp og ældrepleje.

Udvalgenes udgifter på de demografiregulerede serviceområder bliver efterreguleret i forhold til ændringer i befolkningsudviklingen i selve budgetåret. Når den seneste befolkningsprognose ligger klar i februar, foretages en demografiregulering af budgetrammerne, hvor udvalgenes rammer i budgetåret og det kommende budgetår reguleres på baggrund af de ændrede befolkningstal.

Anlæg

Kommunens anlægsbudget omfatter udgifter til kommunens bygninger og ejendomme, gårdanlæg og veje, samt nybyggeri, større renoveringsopgaver og anlægshandlingsplaner mv., dog undtaget forsyningsområdet og ældreboliger.

Overførsler mv.

Overførselsområdet omfatter forsørgelsesydelse som kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, førtidspension og boligstøtte samt den beskæftigelsesrettede indsats, herunder aktivering, som er delvis styrbar for kommunen.

Herudover indgår øvrige driftsmidler, der ikke er indeholdt i af KL's definition af serviceudgifter. Dette gælder bl.a. refusion fra ordningen med "særligt dyre enkeltsager" og den kommunale medfinansiering af

sundhedsvæsenet. Endelig indgår også kommunens udgifter til tjenestemænd på forsyningsområdet.

Finansposter

Finansposterne vedrører kommunens indtægter og udgifter fra skatter, tilskud og udligning mv. samt balanceforskydninger. Indtægter fra skatter, tilskud og udligning mv. reguleres ikke i Indkaldescirkulæret. Balanceforskydningerne er f.eks. langsigtede tilgodehavender og langsigtet gæld, kortfristede tilgodehavender og gæld samt likvide aktiver.

Balanceforskydningerne med undtagelse af Indskud i Landsbyggefonden og deponering indgår ikke i de udmeldte budgetrammer og skal budgetteres efter særskilte principper. Principperne for budgetlægning af balanceforskydningerne fremgår af kapitel 8.

3.2. Kommunens budgetramme i 2018

I 2018 er Københavns Kommunes samlede nettobudget på 42,9 mia. kr. i IC2018, jf. nedenstående tabel.

Tabel. Budgetramme for 2018 i IC 2018

Styringsområde	Mio. kr., 2018 p/l
Serviceudgifter	24.894,4
Anlægsudgifter	7.334,0
Overførsler mv.	10.762,9
I alt	42.911,3

3.3. Anlægsperiodisering

Udgifterne til anlæg udgøres af det samlede rådighedsbeløb, der er afsat til kommunens anlægsprojekter. Da der er overførselsadgang på anlæg, tilpasses budgettet løbende med de kvartalsvise anlægsreperiodiseringer. Forvaltningerne tilpasser deres budgetter på anlæg ud fra det forventede forbrug. Det foreløbige niveau for bruttoanlæg i budgetrammerne i IC 2018 udgør i størrelsesordenen 7,9 mia. kr. (2018 p/l). Økonomiforvaltningen vil i samarbejde med forvaltningerne frem mod forhandlingerne om budget 2018 sikre en realistisk periodisering for 2018 med henblik på at kunne tage højde for nye initiativer som følge af budgetforhandlingerne 2018.

3.4. Budgetteringsmetodik

Beregningen af udvalgenes foreløbige budgetrammer for 2018 kan illustreres på følgende måde:

Vedtaget budget 2017

- + Effekt af tidligere budgetvedtagelser
- + Tillægsbevillinger/ BR-beslutninger siden vedtaget budget 2017
- + Pris- og lønfremskrivning/satsregulering
- + Demografireguleringer
- + DUT-reguleringer
- = **Budgetforslag 2018**

Udmelding af serviceudgiftsramme

I lighed med tidligere år er der opstillet et måltal for det enkelte udvalgs serviceudgifter. Definitionen på kommunens serviceudgifter følger statens definition, se også bilag 2.

Udvalgene skal i budgetforslaget holde sig inden for dette måltal. Udvalgenes måltal for serviceudgifter fremgår af nedenstående tabel.

Tabel. Måltal for serviceudgifter

Serviceudgifter, 1.000 kr., 2018 p/l	IC 2018
Revisionen	15.507
Borgerrådgiveren	9.320
Økonomiudvalget	1.792.964
Kultur- og Fritidsudvalget	1.463.096
Børne- og Ungdomsudvalget	10.313.388
Sundheds- og Omsorgsudvalget	4.302.035
Socialudvalget	5.384.374
Teknik- og Miljøudvalget	769.645
Beskæftigelses- og integrationsudvalget	844.078
I alt	24.894.408

Forvaltningerne skal opdatere indberetningen i KØR i juni, hvis de ikke budgetlægger i Kvantum, så alle ændringer som følge af kommuneaftalen mv. er lagt ind i kommunens økonomisystem, når budgetforhandlingerne starter, jf. afsnit 7.1 om tidsplan. Herved sikres afstemning af serviceudgifter på tværs af forvaltningerne.

Måltal for overførsler mv.

Udgifter til overførsler mv. fastsættes i overvejende grad på baggrund af skøn fra de enkelte forvaltninger i dialog med Økonomiforvaltningen. I disse tilfælde gælder det, at evt. mer-/mindreforbrug henholdsvis afholdes af eller tilfalder kommunkassen.

Måltallene i IC 2018 er baseret på overførselsudgifterne i vedtaget budget 2017, korrigeret for kendte ændringer siden budgetvedtagelsen og fremskrevet til 2018-niveau med satsreguleringsprocenten. Udvalgenes måltal for overførsler fremgår senere i dette kapitel.

Retningslinjer for budgettering af overførsler mv.

Der gælder forskellige procedurer for budgetteringen af overførsler mv. afhængig af de enkelte bevillinger.

Obligatoriske redegørelser ifm. budgetbidraget

For bevillingsområder i tabellen nedenfor skal forvaltningerne i forbindelse med udvalgenes budgetbidrag fremsende et notat til Økonomiforvaltningen, der redegør for 2018-niveau, herunder sammenholder det med niveauet fastsat i IC 2018. På baggrund af notatet drøftes forudsætninger for budgetteringen mellem forvaltningerne og Økonomiforvaltningen. Notatskabelon udsendes sammen med retningslinjer og krav til udarbejdelse af udvalgenes budgetforslag for 2018.

Tabel. Bevillingsområder på overførsler med særskilt vurdering ifm. budgetforslag

Forvaltning	Bevilling	IC 2018, mio. kr., 2018-p/l
ØKF	Forsyningsvirksomheder (Tjenestemandspension)	197,0
BIF	Efterspørgselsstyrede overførsler	5.813,3
SOF	Efterspørgselsstyrede overførsler*	1.450,3
KFF	Københavns Borgerservice, Efterspørgselsstyrede overførsler	573,0
TMF	Byfornyelse	3,5
TMF	Affaldsområdet	-3,0
TMF	Jorddeponi	0,0
I alt		8.034,1

Note: Opdatering af budgettet for tjenestemandspension sker i augustindstillingen.

* Ekskl. indtægter vedr. SDE og ældreboliger.

For de nævnte bevillinger skal forvaltningerne vurdere evt. påvirkning fra DUT-sager på området medio juni 2017, hvilket indarbejdes i budgetforslaget ifm. augustindstillingen. For at have et opdateret og retvisende skøn på førtidspensionsområdet kan niveauet revideres i forbindelse med augustindstillingen - tilsvarende justering af niveau på beskæftigelsesområdet ifm. Økonomisk Redegørelse. For fuldstændig proces, se tabellen nedenfor.

Årsagen til de obligatoriske redegørelser er, at budgettet på de nævnte bevillinger afhænger af aktivitetsudviklingen og/ eller opdaterede statsligt fastsatte satser, som kan variere fra år til år. De delvist eksternt givne faktorer betyder, at forvaltningerne under alle omstændigheder skal redegøre for niveauet, herunder forholde sig til ændringer ift. måltallet fra IC 2018. Hertil kommer, at afvigelser fra

måltallet har direkte påvirkning på det finansielle råderum, der vil indgå i budgetforhandlingerne.

Tabel. Proces for budgettering på udvalgte bevillinger på overførsler mv.

Aktivitet	Datagrundlag	Frist
Måltal til overførsler udmeldes med IC 2018.	Baseret på overførselsudgifter i tidligere års vedtaget budget, korrigeret for kendte ændringer siden budgetvedtagelsen og fremskrevet med satsreguleringsprocent.	Ultimo januar 2017
Udarbejdelse af notat med skøn for niveau for overførsler. Notatet drøftes med ØKF og niveauet justeres ifm. majbidraget.	Udgangspunkt i måltal fra IC, kendte DUT-sager (lovændringer el.lign) samt nye aktivitetsdata.	27. marts 2017
Med maj-bidraget justeres niveau for overførsler fra IC på baggrund af drøftelser med ØKF.	Udgangspunkt i måltal fra IC, kendte lovændringer el.lign. samt nye aktivitetsdata.	2. maj 2017
Evt. justering af niveau for overførsler på baggrund af Økonomisk redegørelse og evt. DUT-sager. Justering medtages i augustindstillingen.	DUT-sager, økonomiaftale 2017 og Økonomisk redegørelse	19. juni 2017
Indlæsning af endeligt overførselsskøn inkl. effekten af ændret satsreguleringsprocent i KØR efter aftale med ØKF	Udgangspunkt i DUT-sager, økonomiaftale 2017 og Økonomisk redegørelse	21. juni 2017
Evt. justering af niveau for overførsler på baggrund af Økonomisk redegørelse (august) samt nye aktivitetsdata på førtidspensionsområdet. Justering medtages i Tekniske Ændringsforslag	Økonomisk redegørelse på beskæftigelsesområdet og aktivitetsdata på førtidspensionsområdet	TÆF

Note: Fristen d. 27. marts er fastsat, så eventuelle justeringer af skønnet for overførsler kan indgå i fagudvalgenes 2. behandling af budgetbidraget.

Særskilte procedurer

For bevillinger i tabellen nedenfor henvises til kapitel 5 for særskilt proces for Særligt dyre enkeltsager og Aktivitetsbestemt medfinansiering.

Tabel. Bevillingsområder på overførsler mv. med særskilt proces

Forvaltning	Bevilling	IC 2018, mio. kr., 2018 p/l
BUF, SUF og SOF	Særligt dyre enkeltsager (Indtægter fra den centrale refusionsordning)	-172,4
SOF	Borgere med sindslidelse (aktivitetsbestemt medfinansiering)	159,4
SUF	Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet	1.972,2

Redegørelser ved afvigelser fra måltallet

For de øvrige bevillinger skal forvaltningerne som hidtil kun redegøre for niveauet i tilfælde af forventede afvigelser fra måltallet. Forvaltningerne indsender i så fald notat herom til Økonomiforvaltningen med henblik på drøftelse heraf. Eventuelle afvigelser må dog forventes at skulle indgå i budgetforhandlingerne, da flere af bevillingerne i praksis er rammestyrede.

Tabel. Bevillingsområder på overførsler mv., hvor der kun indsendes redegørelser ved afvigelser

Forvaltning	Bevilling	IC 2018, mio. kr., 2018 p/l
ØKF	Koncernservice, Efterspørgselsstyrede overførsler	5,1
SUF	Ældreboliger	39,1
BUF	Efterspørgselsstyrede overførsler* (Erhvervsgrunduddannelsers skoleophold)	5,0
BIF	Efterspørgselsstyret indsats	561,4
KFF	Kultur og Fritid (daghøjskoler)	22,9
ØKF	Københavns Ejendomme (ældreboliger, revalidering og indtægter fra beskæftigelsesordninger)	-4,1

Note: *Ekskl. indtægter vedrørende refusion for Særligt dyre enkeltsager.

3.5. Udvalgenes budgetrammer på serviceudgifter, anlæg og overførsler mv.

Nedenfor fremgår budgetrammerne for udvalgene på de tre styringsområder:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.

Tabel. Budgetrammer for udvalgenes nettoserviceudgifter i 2018

Serviceudgifter, 1.000 kr.	2017 i vedtaget budget 2017	Korrektioner	P/L	IC 2018
Revisionen	15.517	-344	335	15.507
Borgerrådgiver	9.148	-32	203	9.320
Økonomiudvalget	1.773.864	18.008	1.092	1.792.964
Kultur- og Fritidsudvalget	1.513.302	-79.696	29.491	1.463.096
Børne- og Ungdomsudvalget	10.193.380	-104.974	224.981	10.313.388
Sundheds- og Omsorgsudvalget	4.239.807	-30.830	93.058	4.302.035
Socialudvalget	5.350.695	-80.822	114.501	5.384.374
Teknik- og Miljøudvalget	777.768	-33.721	25.598	769.645
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	860.941	-35.565	18.703	844.078
I alt	24.734.421	-347.976	507.963	24.894.408

Tabel. Budgetrammer for udvalgenes nettoanlæg i 2018

Nettoanlæg, 1.000 kr.	2017 i vedtaget budget 2017	Korrektioner	P/L	IC 2018
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0	0
Økonomiudvalget	891.431	3.115.016	15.639	4.022.086
Kultur- og Fritidsudvalget	67.451	268.308	1.214	336.974
Børne- og Ungdomsudvalget	501.271	915.779	9.023	1.426.072
Sundheds- og Omsorgsudvalget	115.767	97.161	2.084	215.012
Socialudvalget	126.947	16.243	2.285	145.475
Teknik- og Miljøudvalget	1.051.189	111.971	13.346	1.176.507
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	8.452	3.301	152	11.905
I alt	2.762.509	4.527.779	43.743	7.334.031

Tabel. Måltal for udvalgenes overførsler mv. i 2018

Overførsler mv., 1.000 kr.	2017 i vedtaget budget 2017	Korrektioner	P/L	IC 2018
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiver	0	0	0	0
Økonomiudvalget	225.152	135.475	586	361.213
Kultur- og Fritidsudvalget	561.250	565	11.225	573.040
Børne- og Ungdomsudvalget	2.414	0	99	2.513
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.972.590	2.522	35.594	2.010.706
Socialudvalget	1.409.182	-62	31.256	1.440.376
Teknik- og Miljøudvalget	-1.541	1.898	0	357
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	6.294.508	-45.725	125.890	6.374.673
I alt	10.463.555	94.673	204.650	10.762.878

3.6. Centrale puljer

Centrale puljer under Økonomiudvalget – Service

Der er i budget 2017 afsat en række centrale puljer på service, der samlet set udgør 260,2 mio. kr. i 2018, jf. tabel. Puljerne ligger under Økonomiudvalget.

Tabel. Centrale puljer – Service

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Pulje til investering i kernevelfærden, service, IC 2018	115.000	0	0	0
Innovationspulje, IC 2018	10.000	0	0	0
Pulje til overenskomstfornyelse	23.890	26.819	27.408	28.011
Puljen til uforudsete udgifter, service	67.175	67.175	67.175	67.175
Pulje til vedligeholdelsesbidrag vedr. demografi	5.341	6.157	6.503	7.112
Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter	38.801	50.343	62.602	66.652
I alt	260.207	150.493	163.688	168.950

I IC 2018 indgår en række korrektioner af teknisk karakter, som fremgår af korrektionsoversigten i bilag 3.

Pulje til investering i kernevejfærden, IC 2018

Med IC 2018 afsættes 115,0 mio. kr. til implementeringsudgifter vedrørende effektiviseringsstrategien for 2018, jf. afsnit 3.2. Puljen udmøntes med overførselssag 2017-2018 og vedtagelsen af budget 2019.

Innovationspulje, IC 2018

Med IC 2018 afsættes 10,0 mio. kr. til en innovationspulje i forbindelse med effektiviseringsstrategien for 2018, jf. afsnit 3.2. Puljen udmøntes med overførselssag 2017-2018 og vedtagelsen af budget 2019.

Pulje til overenskomstfornyelse

Der er afsat en varig pulje på i alt 16,9 mio. kr. under Økonomiudvalget til centrale udgifter aftalt ved overenskomstfornyelsen i 2015. Puljen er i forbindelse med IC 2018 øget med 7,1 mio. kr. i 2018, jf. afsnit 5.12. Puljen udmøntes løbende efter opkrævning fra KL.

Pulje til uforudsete udgifter

Puljen til uforudsete serviceudgifter i 2018 er fastholdt på 67,2 mio. kr. Puljen bliver udmøntet i løbet af budgetåret 2018.

Pulje til vedligeholdelsesbidrag vedr. demografi

Puljen indeholder midler til vedligeholdelsesbidrag til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter, der vedrører de demografiregulerede områder. Der er afsat 5,3 mio. kr. i 2018, jf. bilag 8. Puljen udmøntes løbende.

Vedligeholdelsesbidraget dækker KEID's udgifter til udvendigt vedligehold af bygninger mv. og er pr. 1. januar 2016 udgået af demografimodellen. Bidraget er nu bevillingsstyret under KEID. Der vil være en overgangsperiode, hvor anlægsprojekter på de demografiregulerede områder, der er vedtaget i tidligere budgetter, bliver færdige, men hvor der ikke er bevilget vedligeholdelsesbidrag sammen med anlægsmidlerne. Der er derfor med augustindstillingen for budget 2016 oprettet en central pulje under Økonomiudvalget, som kan dække udgifter til vedligeholdelsesbidrag for de demografiregulerede områder i overgangsperioden. Hvis puljen ikke har midler nok til at dække udgifter til vedligeholdelsesbidrag i det enkelte år, vil midlerne blive opkrævet i forvaltningerne.

Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter

Under Økonomiudvalget ligger en række puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter på i alt 38,8 mio. kr. i 2018, jf. bilag 8. Når anlægsprojekterne er færdiggjorte overføres de

tilsvarende driftsmidler i en sag om bevillingsmæssige ændringer. I bilag 8 fremgår en oversigt over de anlægsprojekter under opførelse, hvor der optræder driftsmidler under Økonomiudvalget.

Økonomiforvaltningen vil i forbindelse med augustindstillingen i samarbejde med de øvrige forvaltninger foretage en gennemgang af de afsatte puljemidler med henblik på at undersøge, om der er overskydende midler i puljerne til afledte driftsudgifter, som kan indgå i forhandlingerne om budget 2018.

Øvrige puljer

Det kan supplerende oplyses, at der i KEIDs driftsbudget er afsat en pulje til salgsreservationsleje på 20,0 mio. kr. i 2018. Puljen afsættes i henhold til principperne for salgsreservationsleje, som blev besluttet i forbindelse med budget 2014.

Centrale puljer under Økonomiudvalget – Anlæg

Der er i budget 2017 afsat en række centrale puljer på anlæg, der samlet set udgør 1.068,1 mio. kr. i 2018, jf. tabel. Puljerne ligger under Økonomiudvalget.

Tabel. Centrale puljer – Anlæg

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Pulje til investering i kernevelfærden, anlæg, budget 2017	162.879	0	0	0
Pulje til investering i kernevelfærden, anlæg, IC 2018	325.000	0	0	0
Puljen til uforudsete udgifter, anlæg	27.311	27.445	27.580	27.715
Pulje til bygherrereseve – renovering af skoler	7.695	-1.955	0	0
Pulje til bygherrereseve – til opførelse af nye skoler	5.273	0	0	0
Pulje til bygherrereseve – helhedsrenovering af 10 skoler	30.365	43.280	50.350	0
Europaskole, anlæg	8.080	0	0	0
Anlægspulje til daginstitutioner, overførelsessagen 2013-2014	4.993	0	0	0
Pulje til ekstraordinære udgifter til anlæg af daginstitutioner besluttet i budget 2014	2.070	0	0	0
Parkering, P-anlæg	6.218	0	0	0
Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund	21.057	0	0	0
Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter	10.180	0	0	0
Pulje til renovering af veje og broer mv.	157.000	0	0	0
Pulje til renovering af bygninger	200.000	0	0	0
Pulje til grundkøb	100.000	0	0	0
I alt	1.068.121	68.770	77.930	27.715

Anm.: Puljen til uforudsete udgifter er ekskl. teknisk reperiodisering på 12,7 mio. kr.

Pulje til investering i kernevelfærden, budget 2017

Med vedtagelsen af budget 2017 resterede 185,2 mio. kr. (2018 p/l) i puljen til investeringer i kernevelfærden, hvoraf 162,9 mio. kr. er periodiseret til 2018. Puljen udmøntes med overførelsessag 2016-2017 og vedtagelsen af budget 2018.

Pulje til investering i kernevelfærden, IC 2018

Med IC 2018 afsættes 325,0 mio. kr. i 2018 til implementeringsudgifter vedrørende effektiviseringsstrategien for 2018, jf. afsnit 3.2. Puljen udmøntes med overførelsessag 2017-2018 og vedtagelsen af budget 2019.

Puljen til uforudsete udgifter

Puljen til uforudsete anlægsudgifter i 2018 udgør 27,3 mio. kr. Puljen udmøntes i løbet af 2018.

Pulje til bygherrerreserve – renovering af skoler

I budgetaftale 2015 blev der afsat en pulje til bygherrerreserve og reserve til uforudsete udgifter i anlægsfasen til opførelsen af nye skoler. Der resterer i alt 5,7 mio. kr. i puljen i 2018-19. Underskuddet i puljen i 2019 skyldes en fejl i periodiseringen i forbindelse med udmøntning af puljen, som rettes i forbindelse med 1. sag om periodisering af anlægsudgifter i 2017.

Pulje til bygherrerreserve – til opførelse af nye skoler

I budgetaftale 2015 blev der afsat en pulje til bygherrerreserve og reserve til uforudseelige udgifter i anlægsfasen til opførelse af nye skoler. Der resterer 5,3 mio. kr. i puljen i 2018. Puljen udmøntes løbende.

Pulje til bygherrerreserve – helhedsrenovering af 10 skoler

Der blev med budget 2017 afsat midler til helhedsrenovering af 10 skoler. I denne forbindelse er der afsat en pulje under Økonomiudvalget til bygherrerreserve. Puljen udgør 30,4 mio. kr. i 2018 og udmøntes løbende efter behov.

Europaskole anlæg

Der er i 2018 reserveret en pulje på 8,1 mio. kr. til anlægssagen om Europaskolen, herunder til finansiering af eventuelle stigninger i Bygeomkostningsindekset for Boliger ift. KL's anlægs p/l.

Anlægspulje til daginstitutioner, overførselssagen 2013-2014

I overførselssagen 2013 til 2014 blev der afsat en pulje på 12,0 mio. kr. i anlæg til håndtering af uforudsete merudgifter til de daginstitutioner, der blev afsat midler til i overførselssagen. Der resterer 5,0 mio. kr. i puljen i 2018.

Pulje til ekstraordinære udgifter til daginstitutioner i 2014, budget 2014

I budgetaftalen for 2014 blev der afsat midler til ekstraordinære udgifter, midlertidige foranstaltninger, forurening og grundkøb, der vedrører daginstitutioner besluttet i budget 2014. Der resterer 2,1 mio. kr. i puljen i 2018.

Parkering, P-anlæg

Med budget 2016 blev der afsat en pulje på 6,2 mio. kr. i 2018 til indkøb af P-anlæg. Puljen udmøntes, når borgerrepræsentationen har behandlet indstilling om indkøb af parkeringsanlæg.

Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund

Der er i 2018 afsat en pulje på 21,1 mio. kr. vedrørende merudgifter til oprensning af forurenede grund i forbindelse med flytningen af daginstitutionen ved Plejecentret Sølund, jf. IC 2015.

Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter

I budgetaftalen for budget 2015 blev der afsat en pulje på 10,2 mio. kr. i 2018 til eventuelle miljø- og nedrivningsafgifter i forbindelse med opførelse af plejeboliger og ungdomsboliger på Sølund.

Pulje til reovering af veje og broer

Med IC 2018 afsættes en pulje på 157,0 mio. kr. i 2018 til imødegåelse af yderligere nedslidning af veje og broer. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2018.

Pulje til reovering af bygninger

Med IC 2018 afsættes en pulje på 200,0 mio. kr. i 2018 til imødegåelse af yderligere nedslidning af bygninger. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2018.

Pulje til grundkøb

Der afsættes en pulje på 100,0 mio. kr. i 2018 til opkøb af grunde og byggerettigheder, jf. afsnit 5.5. Puljen udmøntes løbende af Økonomiudvalget.

Centrale puljer under Økonomiudvalget – Overførsler mv.

Der er i budget 2018 afsat en række centrale puljer på styringsområdet Overførsler mv. Puljerne beløber sig til 163,2 mio. kr., jf. nedenstående tabel. Puljerne ligger under Økonomiudvalget.

Tabel. Centrale puljer – Overførsler mv.

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Pulje til demografiregulering af kommunal medfinansiering	37.207	37.877	38.560	39.254
Pulje til merudgifter for forsikrede ledige	27.462	28.010	28.570	29.141
Pulje til neutralisering af indtægter fra budgetgarantien	98.214	159.819	327.761	334.316
Pulje til overenskomstfornyelse	344	351	358	365
I alt	163.227	226.057	395.249	403.076

Pulje til demografiregulering af kommunal medfinansiering

I niveauet for kommunal medfinansiering af sundhedsvæsnet, der udmeldes af KL efter indgåelsen af Økonomaftalen, tages der ikke højde for den demografiske udvikling i de enkelte kommuner. Som følge heraf reserveres der med IC 2018 en pulje på 37,2 mio. kr. til kommunal medfinansiering svarende til Københavns Kommunes demografiudvikling fra 2017 til 2018. Puljen udmøntes til Sundheds- og Omsorgsudvalget med juniindstillingen til budget 2018.

Pulje til merudgifter for forsikrede ledige

Puljen er afsat i budgetforslaget til 2013 og skal dække eventuelle merudgifter til forsikrede ledige. Fra 2018 og frem udgør puljen 27,5 mio. kr. svarende til Københavns Kommunes nettomerudgifter, hvis ledigheden for kommunens forsikrede ledige bliver 0,5 pct.-point højere end forventet.

Pulje til neutralisering af indtægtsstigning på overførselsområdet

Regeringen og KL forventer stigende udgifter i forhold til niveauet i 2017 på det budgetgaranterede område samt øvrige overførsler. Kommunens overførselsudgifter i budgetoverslagsårene budgetteres ved at fremskrive udviklingen i satsreguleringsprocenten. Der indarbejdes ikke nye skøn for konjunkturudviklingen, vedtagne reformer mv. Indtægter fra tilskud og udligning budgetteres imidlertid på baggrund af KL's tilskudsmodel, hvor der i budgetoverslagsårene bl.a. tages højde for vedtagne reformer på overførselsområdet. Kommunens udgifter og indtægter budgetteres derfor forskelligt på dette område, hvilket kan medføre en overvurdering af råderummet.

For at neutralisere effekten af indtægtsstigningen er der i lighed med tidligere år afsat en udgiftspulje under Økonomiudvalget. I augustindstillingen nulstilles puljen i 2018, mens niveauet for overslagsårene revurderes. Puljen udgør 98,2 mio. kr. i 2018.

Pulje til overenskomstfornyelse – overførsler

Der er afsat en varig pulje på i alt 0,3 mio. kr. under Økonomiudvalget til centrale udgifter aftalt ved overenskomstfornyelsen i 2015. Puljen udmøntes løbende efter opkrævning fra KL.

3.7. Finansposter

Finansposterne består af indtægter fra skatter, tilskud og udligning, renteudgifter og -indtægter samt balanceforskydninger. Københavns Kommunes finansposter i 2018 udgør 42.863 mio. kr. i IC 2018.

Tabel. Skøn for finansposter i IC 2018

Mio. kr., løbende p/l	2018
Skatter	-31.261
Kommunal indkomstskat	-24.662
Selskabsskat	-1.439
Anden skat på lignet visse indkomster	-149
Grundskyld	-3.902
Anden skat på fast ejendom	-1.109
Tilskud og udligning	-7.580
Udligning og statstilskud	-6.018
Udligning af selskabsskat	316
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	-355
Kommunalt bidrag til regionerne	82
Beskæftigelsestilskud	-1.603
Øvrige Tilskud	-2
Renter	-117
Balanceforskydninger	-3.906
Forskydning likvide aktiver	-4.205
Indskud i Landsbyggefonden	294
Deponeringsfrigivelser	-23
Deponeringer	38
Øvrige forskydninger	-211
Afdrag på langfristet gæld	202
Finansposter i alt	-42.863

Note: + angiver en udgift, mens – angiver en indtægt.

Skatter

Skatter er Københavns Kommunes vigtigste indtægtskilde og udgør i IC 2018 i alt 31.261 mio. kr. De vigtigste er kommunal indkomstskat, selskabsskat og ejendomsskat.

Indkomstskat

Indkomstskatten i indkaldelsescirkulæret er beregnet på baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2017. Statsgarantien er fremskrevet til 2018 på baggrund af KL's skøn for landsgennemsnitlige udvikling i udskrivningsgrundlaget fra august 2016. Indtægten fra indkomstskat forventes på det grundlag at udgøre 24.662 mio. kr. i 2018.

Selskabsskat

Den kommunale andel af selskabsskat afregnes med tre års forsinkelse. Indtægten fra selskabsskat i 2018 vedrører derfor 2015. Københavns Kommunes indtægt fra selskabsskat i 2018 er fremskrevet på baggrund af indtægten i 2017 samt KL's skøn for udviklingen i kommunernes indtægt under et fra selskabsskat fra 2017 til 2018. Indtægten udgør på den baggrund 1.439 mio. kr. i IC 2018

Grundskyld og anden skat på fast ejendom

Indtægten fra ejendomsskatter er budgetteret til 5.011 mio. kr. Ejendomsskat omfatter grundskyld på afgiftspligtige grundværdier og dækningsafgift vedrørende offentlige ejendomme og på private forretningsejendomme.

Oprævet grundskyld er siden 2003 underlagt det såkaldte grundskatteloft. Loftet medfører en grænse for, hvor meget grundskylden kan stige fra år til år for den enkelte ejendom. Grundskylden kan dermed højst stige med den årligt fastsatte reguleringsprocent på mellem 3 pct. og 7 pct. Den afgiftspligtige grundværdi reguleres årligt, indtil den svarer til grundværdien i ejendomsvurderingen. Grundværdierne er fastsat af SKAT, mens reguleringsprocenten er fastsat af Folketinget. Ved fremskrivning anvendes KL's skøn for udviklingen i indtægten fra grundskyld for hele landet. Der er i skønnet for grundskyld ikke indarbejdet en mindre varig effekt af fastfrysningen i finansloven for 2017. Effekten indarbejdes ifm. budgetforslaget for 2018. Indtægten fra grundskyld forventes i 2018 at være 4.002 mio. kr., mens udgiften til tilbagebetalinger som følge af klagesager er budgetteret til 100 mio. kr. Det svarer til en nettoindtægt på 3.902 mio. kr.

Dækningsafgift opkræves på baggrund af den aktuelle vurdering og er budgetteret til i alt 1.259 mio. kr. På baggrund af betydelige historiske klagesager er budgettet til tilbagebetalinger på 150 mio. kr. Det svarer til en nettoindtægt på 1.109 mio. kr.

Tilskud og udligning

Udligning og statstilskud

Den samlede indtægt udgør 6.018 mio. kr. i 2018 og vedrører landsudligningen, hovedstadsudligningen og statstilskud. For landsudligningen og hovedstadsudligningen gør det sig gældende, at indtægten udgør henholdsvis 61 og 27 pct. af forskellen mellem et beregnet udgiftsbehov og den potentielle indtægt. Den potentielle indtægt beregnes på baggrund af udskrivningsgrundlaget for den kommunale indkomstskat og afgiftspligtige grundværdier samt et landsgennemsnitligt beskatningsniveau. Udgiftsbehovet opgøres på baggrund af indbyggernes alderssammensætning og socioøkonomiske forhold. Indtægten fra statstilskud vedrører den del af bloktilskuddet, som ikke anvendes til finansiering af landsudligningen og tilskud til vanskeligt stillede kommuner, og fordeles efter folketal. Københavns Kommunes andel er ca. 10 pct. Faldet i kommunernes finansiering

som følge af moderniserings- og effektivitetsprogrammet indgår i skønnet for bloktilskuddet i årene 2018-2020.

Udligning af selskabsskat

Selskabsskat udlignes med 50 pct. for indtægt pr. indbygger over gennemsnittet på landsplan. I 2018 forventes Københavns Kommune at skulle afregne 316 mio. kr. i udligning af selskabsskat.

Udligning og tilskud vedrørende udlændinge

Gennem udligningssystemet ydes et tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Tilskuddet finansieres af kommunerne på baggrund af folketal. Københavns Kommunes indtægter fra ordningen forventes i 2018 at udgøre 844 mio. kr., mens bidraget forventes at være 488 mio. kr. Det svarer til en nettoindtægt på 355 mio. kr.

Beskæftigelsestilskud

Beskæftigelsestilskuddet medfinansierer kommunens udgifter til forsikrede ledige og forventes at udgøre 1.603 mio. kr. i 2018.

Øvrige tilskud

Øvrige tilskud dækker over kommunalt udviklingsbidrag, tilsvær og bidrag til vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet, tilskud til bedre dagtilbud, tilskud til ældreområdet samt to tilskud til styrket kvalitet i ældreområdet. Desuden medtages tilbagebetaling af refusion af købsmoms og fondsmoms. Andre tilskud forventes samlet set at udgøre 2 mio. kr.

Renter

Københavns Kommune forventes i 2018 at have udgifter på 88 mio. kr. til betaling af renter. Renteudgifterne vedrører hovedsageligt kommunens langfristede gæld samt renter vedrørende tilbagebetalinger på baggrund af klagesager på ejendomsskatteområdet. Renteindtægterne skønnes med stor usikkerhed at udgøre 205 mio. kr. Indtægterne vedrører de af Borgerrepræsentationen afsatte midler til anlægsprojekter, der endnu ikke er eksekveret, samt deponeringer, der hovedsageligt er placeret i korte realkreditobligationer og investeringsforeninger. Samlet set forventes nettorenteindtægter på 117 mio. kr. i 2018.

Balanceforskydninger

Balanceforskydninger omfatter forskydning i likvide aktiver, indskud i landsbyggefonden, deponeringer eller afdrag på kommunens langfristede gæld, som udgør 202 mio. kr. om året på den del af den langfristede gæld, som vedrører den kommunale drift. Langt den største del af forskydningen i likvide aktiver på 4.205 vedrører mellemfinansiering af anlægsprojekter, der er vedtaget i tidligere år, men hvor udgifterne forventes at komme til udbetaling i 2018.

Gældsafdrag vedrørende lån optaget til specifikke, særlige formål, herunder lån optaget af Københavns Kommune til klimatilpasningsløsninger indgår ikke det opgjorte. Afdrag og renter vedrørende klimatilpasningslån finansieres af HOFOR og påvirker derfor ikke kommunens økonomi.

Deponering

Fra 2018 og frem forventes de årlige deponeringsfrigivelser at udgøre 23 mio. kr. Pengene tilføres kassen og påvirker derfor ikke råderummet.

Med overførselssagen 2015-2016 blev det besluttet at deponere 38 mio. kr. i 2018 og 114 mio. kr. i 2019 i forbindelse med etablering af en skøjtehal på Østerbro.

4. Særlige fokusområder

Kapitlet redegør for en række særlige budgetteringsforudsætninger eller nye tiltag på specifikke udgiftsområder i forvaltningerne.

4.1. Finanslov 2017 - Pulje til klippekort

Med finansloven for 2017 blev der afsat 380 mio. kr. i en ansøgningspulje årligt fra 2017 og frem til en klippekortsordning til ekstra hjælp til plejehjemsbeboere til ½ times ekstra hjælp hver uge. Midlerne fordeles efter bloktilskudsnøglen, og Københavns Kommunes andel forventes at udgøre 38,6 mio. kr.

Det er fortsat uafklaret, hvornår der vil være ansøgningsfrist til ministeriet, samt hvornår midlerne udmøntes til kommunerne. Så snart ansøgningsfrist mv. er kendt vil Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Økonomiforvaltningen planlægge en proces for den politiske godkendelse af indstilling om ansøgning til puljen samt de økonomiske konsekvenser som følge heraf.

Københavns Kommune har allerede afsat 8,4 mio. kr. i 2017 stigende til 9,2 mio. kr. i 2018 til en klippekortsordning for plejehjemsbeboere til ½ times ekstra hjælp hver 14. dag., som er finansieret af ældrepuljen (Finanslov 2015) og Værdighedsmilliarden (Finanslov 2016). Ældrepuljen er overgået til bloktilskuddet med budget 2016, imens der fortsat skal ansøges om og aflægges særskilt revisorpåtegnet regnskab for Værdighedsmilliarden til og med 2019.

De nærmere vilkår for statens finansiering af klippekort afklares frem mod Overførselssagen 2016-17.

4.2. Finanslov 2017 - Forøgelse af tilskudsprocenten for de frie grundskoler

Med finansloven for 2017 blev der afsat i alt 134 mio. kr. årligt til at kommunerne kan øge tilskuddet til de frie grundskoler med 2 procentpoint fra 73 pct. til 75 pct. af udgiften pr. elev i folkeskolen. Formålet er at styrke de frie grundskoler og således give forældre større valgfrihed, når de skal vælge skole til deres børn. Samtidig justeres det kommunale bidrag til staten, så ændringen er udgiftsneutral for kommunerne.

Børne- og Ungdomsforvaltningens foreløbige skøn er, at stigningen i tilskudsprocenten vil være udgiftsneutral for Københavns Kommune, men estimatet er fortsat forbundet med en vis usikkerhed. Børne- og Ungdomsforvaltningen vil derfor frem mod juniindstillingen følge op på de økonomiske konsekvenser af ændringen.

4.3. Finanslov 2017 – Bedre dagtilbud

Med finansloven for 2017 blev der afsat i alt 580 mio. kr. over fire år til at udvikle de danske dagtilbud, så både trivsel og læring øges for det enkelte barn. Regeringen præsenterer et samlet dagtilbudspil primo 2017 og på den baggrund inviteres der til forhandlinger om udmøntning af rammen til bedre dagtilbud.

Børne- og Ungdomsforvaltningen vil sammen med Økonomiforvaltningen nærmere afdække de økonomiske konsekvenser af puljen forud for juniindstillingen.

4.4. Puljer til at undgå nedslidning af kommunens bygninger og veje

Med budgetaftale 2017 blev det besluttet, at Københavns Ejendomme og Indkøb (KEID) skal fremlægge et forslag til finansiering af en ny styringsmodel for vedligehold af kommunens bygninger frem mod budgetforhandlingerne for 2018. Vedligehold skal fremover i videst muligt omfang ske som planlagt vedligehold på baggrund af flerårige vedligeholdelsesplaner, hvor opgaverne udbydes inden for de indgåede rammeaftaler for entreprisarbejde. Dette vil give mere vedligehold for pengene.

Derudover er der igangsat et vedligeholdelseeftersyn af samtlige kommunens bygninger jf. den indstilling, som Borgerrepræsentationen behandlede den 8. oktober 2015. Resultatet af eftersynet vil foreligge i foråret 2017, og i den forbindelse vil KEID ligeledes kunne fremlægge en ny og mere sikker model for vedligehold af kommunens bygninger.

KEID fastholder på den baggrund niveauet for nedslidning på bygninger fra budget 2017 til IC 2018 på 200 mio. kr. Der afsættes i lighed med IC 2017 en pulje under Økonomiudvalget til udmøntning i budgetforhandlingerne for 2018 på 200 mio. kr. for at undgå yderligere nedslidning på kommunens bygninger. Puljen vil blive tilrette i budgetforslaget på baggrund af resultatet af vedligeholdelseeftersynet.

Teknik- og Miljøforvaltningen har til IC 2018 genberegnet forvaltningens skøn for nedslidning af veje, broer mv. Teknik- og Miljøforvaltningen skønner, at der udover allerede afsat vedligeholdelsesramme er behov for 157 mio. kr. for at undgå yderlig nedslidning på veje, broer mv. I skønnet er bl.a. indarbejdet effekt af overtagelse af private fællesveje som følge af udvidelse af gul parkeringszone. Der afsættes derfor en pulje under Økonomiudvalget til udmøntning i budgetforhandlingerne for 2018 på 157 mio. kr. Teknik- og Miljøforvaltningen vil frem mod forhandlingerne for budget 2018 opdatere modellen med de seneste skøn for nedslidningen af veje mv.

4.5. Offensiv grundkøbsstrategi

Den store konkurrence om ledige byggegrunde og stigende priser kræver, at Københavns Kommune i højere grad agerer proaktivt med strategiske opkøb af arealer og byggerettigheder for at fremtidssikre kommunale funktioner. Med budget 2016 blev det besluttet at tilvejebringe 100 mio. kr. årligt til en grundkøbspulje til køb af grunde, byggeret og bygninger med henblik på ny kommunal kapacitet.

Der er derfor også i IC2018 afsat en pulje på 100 mio. kr. på anlæg under Økonomiudvalget. Puljen udmøntes løbende af Økonomiudvalget.

Som besluttet med budget 2017 udarbejdes der frem mod Overførselssagen 2016-17 forslag til en købsliste over projekter, der ønskes grundkøb til i 2017.

4.6. Fællesordninger - Forsikringsordningen

Forsikringsordningen er en intern solidarisk ordning mellem udvalgene i Københavns Kommune. Ordningen omfatter forsikring af bygninger, løsøre, motorkøretøjer samt erhvervsansvar. Administrationen og udviklingen af den interne forsikringsordning varetages af Københavns Ejendomme & Indkøb (KEID).

Forsikringsordningens indtægter

Forvaltningernes betaling til forsikringsordningen udgør i alt 75,5 mio. kr. i 2018, jf. tabel.

Tabel. Forvaltningernes betaling til kommunens interne forsikringsordning 2018

Forvaltning	Præmie, 1.000 kr., 2018 p/l
BIF	1.211
BUF	31.761
KFF	8.894
SOF	8.346
SUF	6.619
TMF	10.628
ØKF (Inkl. Revisionen)	8.053
I alt	75.511

Beregningen af præmieopkrævningen er baseret på de af forvaltningerne registrerede aktiver, jf. tabel.

Tabel. Præmieopkrævningen fordelt på forsikringstyper 2018

Forvaltning	Motor	Løsøre	Bygninger*	I alt
BIF	375	254	582	1.211
BUF	1.819	7572	22.371	31.761
KFF	693	2764	5.437	8.894
SOF	2.313	1923	4.110	8.346
SUF	1.079	2463	3.077	6.619
TMF	6.655	1554	2.419	10.628
ØKF (inkl. Revisionen)	465	589	6.999	8.053
I alt	13.398	17.118	44.995	75.511

* Fordelingen af præmien for forsikring af bygninger er beregnet på baggrund af KEIDs fordelingsnøgle for husleje i 2015

I tabellen nedenfor fremgår de forventede udgifter og indtægter i forsikringsordningen. Idet udgifter og indtægter balancerer følger ordningen ”hvile-i-sig-selv” princippet.

Tabel. Forsikringsordningens forventede udgifter i 2018

Bevilling	Udgift
Bevillingsudligning, drift	3.034
Skadeudgifter, drift	11.187
Ekstern administration og ekstern præmie, drift	37.419
Skadeudgifter, anlæg	23.871
Samlede udgifter	75.511
Præmieopkrævning	-75.511
Balance	0

Nedsat forsikringspræmie modsvares af opbygning af reserve

Forvaltningernes bidrag til forsikringsordningen i IC2018 er samlet set 49,3 mio. kr. mindre end forvaltningernes bidrag i Vedtaget Budget 2017, jf. tabel nedenfor.

I forsikringsordningen økonomi, var der allerede forudsat en sænkning af præmierne på 17,9 mio. kr. På grund af en opjustering af de forventede udgifter på 1,3 mio. kr. betyder det samlet set, at der fremkommer en finansiell forskel på 16,6 mio. kr. Forvaltningerne kan indmelde sænkningen som forvaltningsspecifikke effektiviseringer.

I budget 2017 var der forudsat at præmiebetaling til forsikringsordningen skulle indeholde en opbygning af en reserve på 32,7 mio. kr. i 2018. Denne betaling er konverteret fra opkrævning gennem forsikringsordningen til et bidrag, der finansieres gennem en særskilt nedjustering af udvalgenes rammer. Udvalgene stilles dermed økonomisk uændret af omlægningen.

Tabel. Sammensætning af nedsat præmie til forsikringsordningen

Forvaltning, 1.000 kr., 2018 p/l	Samlet nedsat præmie (Optræves af KEID)	Heraf bidrag til reserve på 100 mio. kr. (Negativ tillægsbevilling)	Heraf finansiel forskul fra VB2017 til IC2018
BIF	514	-341	173
BUF	26.982	-17.887	9.095
KFF	5.413	-3.588	1.825
SOF	4.233	-2.806	1.427
SUF	2.273	-1.507	766
TMF	1.301	-862	439
ØKF (Inkl. Revisionen)	8.599	-5.700	2.899
I alt	49.316	-32.692	16.624

Note: Positivt fortegn indikerer en finansiel fordel for udvalgene.

Bidraget til reserve til forsikringsordningen sænkes yderligere med 20,1 mio. kr. fra 32,7 mio. kr. til 12,7 mio. kr. i 2019 og til 9,4 mio. kr. i 2020.

Korrekktionerne var forudsat i forsikringsordningens økonomi i budget 2017 og overslagsårene 2018-2020.

Som det fremgår af nedenstående tabel, vil der være en reserve på 100,0 mio. kr. i 2020. Såfremt kommunen ikke modtager 32,6 mio. kr. i indtægter fra eksternt forsikringselskab vedrørende branden på Sydhavnsskolen vil udvalgene skulle fortsætte med at bidrage til reserven, indtil kommunen har en reserve på 100,0 mio. kr., svarende til kommunens selvrisiko.

Tabel. Opbygning af reserve til selvrisiko til forsikringsordningen

År	Mio. kr.
2017 - Forventet bidrag til reserve efter regnskabet for 2017	12,6
2018 - Bevillingsmæssige korrektion	32,7
2018 - Forventet indtægt vedr. forsikring på Sydhavnsskolen	32,6
2019 - Bevillingsmæssige korrektion	12,7
2020 - Bevillingsmæssige korrektion	9,4
I alt	100,0

Baggrund for ændring i præmiebetaling

Intern Revision har i en rapport fra oktober 2016 påpeget, at Københavns Kommunes gældende praksis med opkrævning af merbidrag til den fælles forsikringsordning ikke kan fortsætte, da denne ikke tager højde for, at ordningen skal "hvile-i-sig-selv" over en årrække. Indtægter må kun opkræves svarende til udgifter. Således må der ikke opbygges nogen reserve gennem præmiebetaling. Det betyder at opkrævningen i forsikringsordningen sænkes i 2018-2020 så der

ikke længere opspares en reserve. Dette er baggrunden for sænkelsen af præmien med 32,7 mio. kr. i forhold til vedtaget budget 2017.

Baggrunden for at opbygge en reserve til eventuelle merudgifter til forsikringssager er kommunens selvrisko på 100 mio. kr., som er forhandlet på markedsvilkår med kommunens eksterne forsikringsselskab, jf. IC 2014. Idet der stadig er behov for en reserve til en eventuelle udgifter til selvrisko i forbindelse med forsikringssager, indarbejdes der en nedjustering af udvalgenes budgetter for 2018-2020, der svarer til nedsættelsen af opkrævningen i forsikringsordningen.

4.7. Fællesordninger - Lønanvisning, fællessystemer, driftsaftaler, barselsfonden og arbejdsskade

Fællesordningerne og fællessystemerne er Københavns Kommunes tværgående ordninger, der administreres af Koncernservice (KS) og Koncern IT (KIT).

Forvaltningernes bidrag til fællesordninger og fællessystemer forventes i 2018 at udgøre i alt 356,2 mio. kr., hvoraf 142,6 mio. kr. opkræves fra forvaltningerne. De resterende 213,6 mio. kr. er bevillingsgjort, hvor justeringer af forvaltningernes bidrag til ordningerne indarbejdes som rammekorrektioner.

Principper for kommunens fællesordninger og fællessystemer

Fælles for både fællesordningerne og fællessystemerne er, at udgiftsniveauet er direkte afhængigt af aktiviteter i forvaltningerne. For fællesordningerne er dette typisk antal sager, hvor det for fællessystemerne typisk er antal brugere. Ordningerne finansieres af samtlige forvaltninger. Opkrævningerne reguleres varigt i forbindelse med Indkaldescirkulæret og Juniindstillingen.

Lønanvisningen, den fælles arbejdsgiverfunktion, driftsaftaler samt fællessystemer følger nedenstående principper for håndtering af mer- og mindreforbrug.

- Hvis der i indeværende år kommer afvigelser på ordningerne, hæfter ordningerne på tværs.
- Hvis der er mindreforbrug på tværs af ordningerne indgår midlerne i overførselssagen.
- Hvis der er et udækket merforbrug på tværs af ordningerne optages et internt lån på den konkrete ordning.

Barselfonden og arbejdsskadeordningen er underlagt hvile-i-sig-selv bestemmelser. Overholdelse af hvile-i-sig-selv bestemmelserne sker ved følgende principper:

- Over- eller underdækning afvikles ved at tilpasse forvaltningernes betaling, således at indtægter og udgifter for ordningerne balancerer over tid. Der tilstræbes balance for hver ordnings økonomi inden for en tidshorisont på maksimalt 10 år.
- På baggrund af afsluttet regnskab tilpasses ordningernes økonomi i Juniindstillingen/Indkaldelsescirkulæret.
- Der rapporteres løbende status for ordningernes over- og underdækning, herunder ifm. kommunens budget og regnskab.

Opkrævningsfinansierede fællesordninger og fællessystemer

Forvaltningerne opkræves i 2018 142,6 mio. kr. vedrørende Lønanvisning, Fællessystemer og Driftsaftaler, jf. tabel. Betalingen er fordelt mellem forvaltningerne efter gældende fordelingsnøgler beskrevet nærmere nedenfor.

Tabel. Betaling til kommunens fællesordninger og fællessystemer i 2017

1.000 kr., 2018 p/l	Lønanvisning	Fælles- systemer	Driftsaftaler	I alt
BUF	27.110	3.663	5.198	35.971
KFF	3.205	2.838	4.656	10.699
SOF	16.293	4.760	8.715	29.769
SUF	16.957	3.145	7.529	27.631
TMF	3.080	4.196	3.806	11.083
ØKF	3.791	5.651	4.878	14.320
BIF	2.587	4.638	5.856	13.081
Revision	0	26	0	26
Borgerrådgiver	0	0	0	0
I alt	73.023	28.919	40.638	142.580

Forvaltningernes betalinger til ordningerne i 2018 reduceres med i alt 4,3 mio. kr. i forhold til vedtaget budget for 2017, jf. tabel.

Tabel. Ændret betaling til kommunens fællesordninger og fællessystemer, IC2018 i forhold til VB2017

1.000. kr., 2018 p/l	Lønanvisning	Fælles-systemer	Driftsaftaler	I alt
BUF	786	-305	-303	178
KFF	10	76	-271	-185
SOF	-675	-954	-508	-2.136
SUF	-209	-455	-439	-1.103
TMF	44	-244	-222	-422
ØKF	215	232	-284	163
BIF	-170	-200	-340	-710
Revision	0	-9	0	-9
Borgerrådgiver	0	-39	0	-39
I alt	0	-1.897	-2.367	-4.264

Lønanvisning

Opkrævningerne for lønanvisningen omfatter ud over udgifter til drift og administration af lønsystemet, udgifter til vedligehold, administration og licenser til vagtplanssystemet. KS forventer i 2018 at opkræve 73,0 mio. kr., jf. tabel.

Opkrævningsfordelingen mellem forvaltningerne er foretaget på baggrund af antal lønsedler i 2016 til og med oktober. Ændringerne på tværs af forvaltningerne ift. vedtaget budget 2017 skyldes en ændring i forvaltningernes andele af det samlede antal lønsedler.

Opkrævningsfordelingen opdateres i forbindelse med juni-indstillingen og revideres endeligt for 2018.

Tabel. Budgetforudsætning for lønanvisningen i 2018

1.000. kr., 2018 p/l	Budget
Lønsystem	18.273
Vagtplanssystem	6.600
Lønanvisning medarbejdere	48.150
Opkræves	73.023
BUF bevilling	5.394
Total	78.416

Fællessystemer

KIT forventer at opkræve 28,9 mio. kr. for fællessystemerne i 2018.

Ordningen omfatter systemerne eDoc, eIndkomst, AD/Exchange, ZI-systemet og eBlanket, som KIT afregner aktivitetsbaseret med forvaltningerne.

Betalingen til fællessystemerne forventes reduceret i 2018 med 1,9 mio. kr. i forhold til vedtaget budget for 2017. Reduktionen skyldes annullering af udviklingsaktiviteter på systemerne. Forvaltningerne kan indmelde sænkningen som forvaltningsspecifikke effektiviseringer.

Driftsaftaler

KIT forventer at opkræve 40,5 mio. kr. for driftsaftalerne. I forhold til vedtaget budget 2017 er dette en reduktion på 2,4 mio. kr. Reduktionen skyldes et konstateret strukturelt mindreforbrug på driftsaftalerne. KIT har til hensigt, at reduktionen indarbejdes i effektiviseringsstrategien for 2018.

Driftsaftaler er aftaler vedrørende de KMD-systemer, der benyttes tværs af alle forvaltninger i Københavns Kommune.

Bevillingsfinansierede fællesordninger og -systemer

KS og KIT forventer i 2018 et samlet forbrug for de bevillingsfinansierede fællesordninger og fællessystemer på 213,6 mio. kr. De bevillingsfinansierede fællesordninger og fællessystemer omfatter Barselsfonden, Arbejdsskadeordningen og bevillinggjorte fællessystemer.

Tabel. Budget for de bevillingsfinansierede fællesordninger og fællessystemer i 2018

1.000. kr., 2018 p/l	VB 2017	Budget 2018	Afvigelse
Barselsfonden	128.153	132.702	4.549
Arbejdsskade	54.127	53.101	-1.026
Fællessystemer	8.007	8.007	0
I alt	190.287	193.810	3.523

Budgettet til de bevillingsfinansierede fællesordninger og fællessystemer er samlet set 3,5 mio. kr. højere i 2018 end vedtaget budget 2017. Fordeling på forvaltningerne fremgår nedenfor.

Tabel. Ændret bidrag til kommunens bevillingsfinansierede fællesordninger og fællesystemer i 2018

1.000. kr., 2018 p/l	Fællesordninger		Fælles- systemer	I alt
	Barselsfonden	Arbejdsskade	Fælles- systemer	I alt
BUF	1.799	-406	0	1.394
KFF	187	-43	0	144
SOF	844	-186	0	659
SUF	899	-205	0	694
TMF	298	-68	0	230
ØKF	248	-57	0	191
BIF	271	-62	0	209
Revision	2	-1	0	2
Borgerrådgiver	2	0	0	2
I alt	4.549	-1.026	0	3.523

Barselsfonden

KS forventer i 2018 udgifter for 132,7 mio. kr. vedrørende barselsfonden. Dette er en stigning på 4,5 mio. kr. i forhold til vedtaget budget for 2017. Stigningen skyldes et stigende forventet antal barselssager, samt at den gennemsnitlige barselsperiode forventes at være længere end forudsat i budgettet for 2017. Derudover skal Barselfonden afdrage 1,7 mio. kr. på ordningens gæld, jf. nedenstående tabel.

Københavns Kommunes Barselfond er en central administreret fond, som alle syv forvaltninger bidrager til. Med fonden udlignes forvaltningernes merudgifter til vikardækning under ansattes barselsorlov.

Barselfonden skal følge hvile-i-sig-selv princippet, og ordningens udgifter finansieres solidarisk af kommunens forvaltninger fordelt efter lønforbrug (inkluderer alle selvejende institutioner). Den forventede budgetstigning er fordelt mellem forvaltningerne på baggrund af lønsum.

Tabel. Budgetforudsætning for barselfonden for 2018

2018 p/l	Køn	Gennemsnitspris pr. måned, kr.	Gennemsnitlig barselslængde, måneder	Antal sager Forventet	Total, mio. kr.
KK's egne institutioner	K	11.480	6,5	1.500	111,9
	M	7.436	2,5	250	4,6
Selvejende					14,5
Afdrag på gæld					1,7
Total					132,7

Der optages for 2016 og i medfør af principper for håndtering af mer- og mindreforbrug på kommunens fællesordninger et internt lån på barselfonden på forventet 10,2 mio. kr., jf. nedenfor. Betaling af afdrag på det interne lån indarbejdes i ordningens økonomi i perioden 2018 til 2023, jf. nedenstående tabel.

Tabel. Barselsordningens gæld

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gæld/opsparring, primo året	-10.210	-8.508	-6.806	-5.104	-3.402	-1.700
Afdrag på gæld	1.702	1.702	1.702	1.702	1.702	1.700
Gæld/opsparring, ultimo året	-8.508	-6.806	-5.104	-3.402	-1.700	0

Arbejdsskadeordningen

KS forventer i 2018 udgifter for 53,1 mio. kr. vedrørende arbejdsskadeordningen. Dette er et fald på 1,0 mio. kr. i forhold til vedtaget budget for 2017. Faldet indeholder en stigning på 0,5 mio. kr. vedrørende skader og et fald på 1,5 mio. kr. vedrørende reduceret betaling for statens administrationsudgifter og reduktion af buffer vedrørende forsinkede skader fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), jf. nedenstående tabel.

KS forventer, på baggrund af opmanding i AES, et øget antal afgørelser i 2017, og en normalisering sagbehandlingen i løbet af 2018, hvorfor bufferen i 2018 nedskrives.

Københavns Kommune er selvforsikret for arbejdsskader. Området administreres af et internt forsikringselskab og skal følge hvile-i-sig-selv princippet. Den forventede budgetreduktion er fordelt mellem

forvaltningerne på baggrund af lønsum (inklusiv selvejende institutioner, der aktivt har tilmeldt sig ordningen).

Tabel. Ændring i budgettet for arbejdsskadeordningen 2017 til 2018

1.000. kr., 2018 p/l	VB2017	IC2018	Ændring
Skadeudbetaling og behandlinger	38.368	38.930	562
Administrations udgifter, Staten	6.081	5.166	-915
Intern administration	2.355	2.355	0
Buffer - afventer afgørelse fra AES	7.323	6.650	-673
Total	54.127	53.101	-1.026

Fællessystemer (bevillingsfinansieret)

KIT forventer i 2018 udgifter for 8,0 mio. kr. Der er derved ingen ændring i forhold til vedtaget budget 2017.

Bevillingsfinansierede fællessystemerne omfatter følgende systemer, KKnet, Schultz Lovsystem, Budgetweb og kk.dk.

Forventningen til bevillingsfinansierede fællessystemers økonomi er uændret i forhold til vedtaget budget 2017.

Fordelingsnøglen for bevillingsfinansierede fællessystemers økonomi er statisk og blev udarbejdet i forbindelse med den oprindelige bevillingsgørelse i 2013.

4.8. Tjenestemandspensioner

Kommunen har udgifter til tjenestemandspensioner på både serviceområdet og forsyningsområdet. I 2018 forventes en samlet udgift på 1.170,4 mio. kr., fordelt med 973,4 mio. kr. på service og 197,0 mio. kr. på forsyning, jf. tabel nedenfor.

Nettoudgifterne vedrørende serviceområdet forventes i perioden 2016 til 2021 at stige med 5-6 mio. kr. årligt, samtidig med, at der årligt er en mindre stigning i antallet af pensionister. Underliggende er der en forskydning imellem de refusionsdækkede grupper og de grupper, hvor kommunen ikke henter refusion. Dette betyder, at andelen der ikke er refusionsberettiget vokser relativt i forhold til de refusionsberettigede.

Tabel. Forventede nettoudgifter til tjenestemandspension pba. prognose december 2016

Mio. kr. 2018 p/l	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Service	963,4	968,4	973,4	979,0	984,7	990,5
Forsyning (Overførsler mv.)	208,5	202,9	197,0	191,6	186,4	181,3

Den forventede udgift betyder, at serviceområdet opjusteres med 29,6 mio. kr. og forsyningsområdet nedjusteres med -0,8 mio. kr. i 2018 i forhold til forventningen til 2018 i vedtaget budget 2017. Opjusteringen for service på 29,6 mio. kr. skyldes dels en fejl i beregningen af Hovedstadens Beredskabs (HBR) refusionsdækning (26,5 mio. kr.), dels en nedjustering af den forventede refusion fra HBR (4,6 mio. kr.) samt et lavere antal tjenestemandspensionister end forudsat (-1,5 mio. kr.). Se tabellen nedenfor.

Tabel. Specifikation af korrektionerne til budgettet for tjenestemandspensioner (service)

Mio. kr., 2018 p/l	2018
Forventet udgifter i 2018 (VB2017)	943.823
Opjusteringen Hovedstadens Beredskab I/S refusionsdækning	26.500
Nedjustering af den forventede refusion fra Hovedstadens Beredskab I/S, jf. BR 15. december 2016	4.556
Lavere antal tjenestemandspensionister	-1.479
I alt	973.400

Der er en nedjusteringen på -0,8 mio. kr. på forsyningsområdet, som skyldes et tiltagende fald i antallet af pensionerede tjenestemænd på området.

Tabel. Specifikation af korrektionerne til budgettet for tjenestemandspensioner (overførsler mv.)

Mio. kr., 2018 p/l	2018
Forventet udgifter i 2018 (VB2017)	197.801
Lavere antal tjenestemandspensionister	-801
I alt	197.000

4.9. Beskæftigelsestilskud, forsikrede ledige

På dagpengeområdet modtager Københavns Kommune et særligt beskæftigelsestilskud, der dækker kommunens udgifter til A-dagpenge og løntilskud. Negative ubalancer på beskæftigelsestilskuddet dækkes af kommunens økonomiske råderum. Udgifterne og indtægterne på

området, som dækkes af beskæftigelsestilskuddet, har de seneste år vist sig vanskelige at forudsige og ændrer sig betydeligt med de løbende ledighedsskøn. Det er således et område med stor usikkerhed i budgetlægningen.

Den endelige opgørelse af ubalancen på beskæftigelsestilskuddet i 2014 og 2015 udgør hhv. -115 mio. kr. og -136 mio. kr. (18-p/l) og ubalancen har gennemsnitligt været -111 mio. kr. (18-p/l) i årene 2012-2015.

Den foreløbige ubalance for 2017 udgør et overskud på 16 mio. kr. i 2017 ved vedtaget budget. Beskæftigelsestilskuddet for 2017 bliver midtvejsreguleret i juli 2017 og efterreguleret i juli 2018 i henhold til den faktiske ledighedsudvikling hhv. på landsniveau og for landsdelen. For 2016 modtog kommunen en negativ midtvejsregulering på ca. 102,6 mio. kr. (2018 p/l) med tilskudsudmeldingen i juli 2016. Den positive ubalancen på 16 mio. kr. for 2017 er således kun et foreløbigt resultat og den endelige ubalance for 2017 og 2018 forventes at være negativ på baggrund af erfaringer fra tidligere år. Med augustindstillingen 2017 blev afsat en pulje til korrektion af indtægtssiden på 102 mio. kr. (18/pl) i 2017 og frem, som skal ses i sammenhæng med historikken og usikkerheden i budgetlægningen på området. Ubalancen fra vedtaget budget 2017 lægges til grund for det nye skøn for ubalancen i 2018.

Der indarbejdes en ubalance -86 mio. kr. med IC2018 inkl. korrektionen på indtægtssiden som et foreløbigt skøn. Tabellen nedenfor viser bevægelserne på området.

Tabel. Beskæftigelsestilskuddet i Københavns Kommune

Mio. kr., 2018 p/l	2014 (endelig opgørelse)	2015 (endelig opgørelse)	VB2017	IC 2018	2018-2020
Beskæftigelsestilskud	1.770	1.713	1.603	1.603	1.603
Udgifter BIU	-1.884	-1.849	-1.587	-1.587	-1.587
Balance	-115	-136	16	16	16
Pulje til korrektion af indtægtssiden vedr. ubalance på beskæftigelsestilskuddet			-102	-102	-102
Balance efter korrektion	-115	-136	-86	-86	-86

4.10. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet

I budgetlægningen af den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet tages der højde for den demografiske udvikling og forventet meraktivitet i forhold til KL's skøn for området. Niveaulet for den kommunale medfinansiering i 2018 er indledningsvis opgjort ved at videreføre niveaulet fra 2017 reguleret med regionernes p/l. Med IC2018 reserveres yderligere 37,2 mio. kr. varigt til kommunal medfinansiering, svarende til Københavns Kommunes forventede

demografiske udvikling fra 2017 til 2018. Midlerne reserveres foreløbigt i en pulje under Økonomiudvalget.

Med budget 2018 træder en ny aldersdifferentieret model for kommunal medfinansiering i kraft. Med den aldersdifferentierede model skal kommunernes betaling varieres, så den afspejler kommunernes muligheder for forebyggelse, som er afhængigt af, om kommunen i forvejen har kontakt med borgeren. I den nye model skal kommunernes medfinansiering således udgøre 20 pct. for de 3-64 årige, 45 pct. for hhv. 0-2 og 65-79 årige samt 56 pct. for de 80+ årige, for stationær og ambulans somatik samt speciallæger. Udgangspunktet for den nye model er, at den skal være udgiftsneutral for kommunerne under ét.

Frem mod budgetforslaget for 2018 vil Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen beregne, hvilke økonomiske konsekvenser den nye aldersdifferentierede model vil have for Københavns Kommune. De forventede økonomiske konsekvenser vil blive indarbejdet i budgetforslaget for 2018.

4.11. Hovedstadens Beredskab

Københavns Kommunes budget til Hovedstadens Beredskab I/S (HBR) udgør 281,2 mio. kr. i 2018. Med IC 2018 sænkes budgettet med 0,2 mio. kr., jf. tabel.

Tabel. Københavns Kommunes driftstilskud til Hovedstadens Beredskab

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Afsat budget til Hovedstadens Beredskab I/S	281.384	287.698	294.150	299.559
Københavns andel af vedtaget driftsbudget 2017 vedtaget juni 2016	282.800	289.032	295.401	301.910
Sænket driftsbidrag, jf. BR 15/12 2016	-3.343	-3.416	-3.492	-3.568
Afsat buffer, jf. BR 15/12 2016	1.703	1.740	1.778	1.818
Afsat budget med IC 2018	281.160	287.356	293.688	300.160
Teknisk justering IC2018	-224	-342	-462	601

Note: Justering af budgetniveauet skyldes mindre forskelle i forudsatte pris- og lønniveauer, herunder indarbejdelse af nyt overslagsår i 2021.

Det bemærkes, at Borgerrepræsentationen den 15. december 2016 godkendte en korrektion af Københavns Kommunes driftsbidrag til HBR på -3,3 mio. kr. Der udestår endelig afklaring af budgetgrundlaget for HBR. Arbejdet forventes afsluttet i løbet af foråret 2017. Den afsatte buffer på 1,7 mio. kr. afspejler den tilbageværende usikkerhed.

Københavns Kommunes driftsbidrag til HBR i 2018 og overslagsårene 2019-2021 fastsættes af selskabets bestyrelse i juni 2017. Eventuelle ændringer ift. det afsatte budget indarbejdes med augustindstillingen.

4.12. Pulje til eventuelle centrale udgifter i forbindelse med Overenskomst 2018

I forbindelse med de seneste års overenskomster mellem KL og de faglige organisationer er der oprettet forskellige ordninger fx efteruddannelsesordninger, hvor kommunerne betaler et beløb til KL, der drifter ordningerne. Til finansiering af disse udgifter er der i de tidligere år afsat en central pulje.

I forbindelse med Overenskomst 2018 forventes de centrale udgifter, at stige fra 17,4 mio. kr. i 2017 til 24,5 mio. kr. i 2018 og 26,8 mio. kr. i 2019 og frem til næste overenskomst i 2021. I tabellen nedenfor fremgår udvalgenes bidrag til puljen på 7,1 mio. kr. stigende ved fuld helårseffekt til 9,4 i 2019 og frem. Korrektionerne indarbejdes som negative tillægsbevillinger i udvalgenes rammer.

Tabel. Bidrag til pulje til eventuelle merudgifter i forbindelse med Overenskomst 2018

1.000 kr., 2018 p/l	2018	2019 og frem
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	381	508
Børne- og Ungdomsudvalget	3.098	4.131
Kultur- og Fritidsudvalget	242	323
Socialudvalget	1.229	1.639
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.364	1.818
Teknik- og Miljøudvalget	374	499
Borgerrådgiveren	2	3
Revisionen	3	4
Økonomiudvalget	365	486
I alt	7.058	9.410

Note: Beløbene svarer til fremskrivningen af udvalgenes ATP-udgifter i tre år. I 2018 regnes der med udgifter svarende til tre fjerdedele af helårseffekten.

Beregningen af de forventede centrale udgifter er sket på baggrund af fremskrivningen af udvalgenes udgifter til ATP bidrag. Udgifterne til ATP bidrag stiger ikke med den almindelige lønfremskrivning, bidraget er et fast beløb. Når udvalgenes lønudgifter fremskrives, fremkommer der et overskud, svarende til fremskrivningen af ATP beløbet. Det er dette beløb, der i overenskomsterne bruges til centrale ordninger, og dette beløb der reserves i en central pulje. Puljen udmøntes løbende.

4.13. Refusion for særligt dyre enkeltsager

I Københavns Kommune hjemtages refusion for særligt dyre enkeltsager (SDE) af Socialforvaltningen for henholdsvis Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Fremskrivning

Det foreløbige indtægtsniveau for SDE i 2018 tager udgangspunkt i en fremskrivning af niveauet fra 2017 baseret på satsregulerings-procenten.

Tabel. Indtægtsniveau for SDE i IC 2018 fordelt på forvaltninger

Mio. kr., 2018 p/l	IC 2018 årligt indtægtsniveau 2018-2021
Socialforvaltningen	-169,3
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	-0,6
Børne- og Ungdomsforvaltningen	-2,5
I alt	-172,4

Note: Negativt fortegn indikerer indtægt

Fastlæggelse af 2018-niveauet

Den samlede indtægtsramme for SDE for kommunerne i 2018 besluttes med Aftale om kommunernes økonomi for 2018, der forventes at foreligge medio juni 2017. Økonomiforvaltningen og fagforvaltningerne drøfter ultimo juni 2017 forudsætningerne for fagforvaltningernes forventninger til indtægtsniveauet i 2018. Dette sker på baggrund af notat udarbejdet af fagforvaltningerne om forventningerne til hjemtagning af refusionsindtægter.

Tilsvarende fastlæggelsen af indtægtsniveauet i budget 2017 tages der udgangspunkt i forvaltningernes forventninger til antallet af personer, som vil udløse refusion, samt de forventede ændringer i servicen på de refusionsbelagte områder.

Regulering af indtægtsniveauet for forvaltningerne sker med augustindstillingen.

Håndtering af eventuelt mer- eller mindreforbrug

Der foretages særskilt opfølgning i forhold til det vedtagne indtægtskrav for SDE i forbindelse med prognoserne for hver forvaltning. I den forbindelse forklares eventuelle afvigelser vedrørende indtægter fra SDE særskilt. I forbindelse med oktoberprognosen vil eventuelle bevillingsmæssige ændringer blive indarbejdet med den generelle opgørelse af overførsler mv. På den baggrund tages der udgangspunkt i korrigeret budget i forbindelse med regnskabsforklaringerne det pågældende år. Endeligt kan eventuelle afvigelser (positive som negative) i forhold til det vedtagne budget indgå i regnskabslukningen i det pågældende år.

Tabel. Tidsplan for budgettering af indtægtsniveau for SDE i budget 2018

Aktivitet	Datagrundlag	Dato
Tidligere års indtægtsniveau vedrørende SDE videreføres og indgår i samlet niveau for overførsler	Baseret på overførselsudgifter i tidligere års VB, korrigeret for kendte ændringer siden budgetvedtagelsen og fremskrevet med satsreguleringsprocent	IC 2018, januar 2017
Niveau fra IC videreføres i majbidraget	Se ovenfor	Primo maj 2017
Samlet indtægtsramme for kommunerne i 2018 udmeldes med Aftale om kommunernes økonomi for 2018	Aftale om kommunernes økonomi for 2018 mellem regeringen og KL	Uge 23/24 2017
Socialforvaltningen fremsender notat (godkendelse af BUF, SUF og SOF) om forventet indtægtsniveau for SDE i 2018	Forventet antal, der udløser refusion, og ændringer i service på områder, der udløser refusion	23. juni 2017
Dialog mellem fagforvaltningerne og Økonomiforvaltningen om indtægtskrav for SDE mhp. fastsættelse af niveau for indtægter fra SDE i budgetforslag 2018	Notat fra SOF (på vegne af SOF, SUF og BUF)	Uge 26 og primo uge 27 2017
Regulering af indtægtskravet i budgetforslag 2018 foretages med augustindstillingen		Augustindstillingen 2018, august 2017

4.14. Redegørelse vedrørende integrationsindsats

Som i de foregående budgetår og hjemlet via Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets forpligtelser i Styrelsesvedtægten § 20, stk. 4 til at følge op på den tværgående integrationspolitik vil udvalgene skulle redegøre for deres integrationsindsats, herunder status på målopfyldelse og økonomi. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil gå i dialog med de øvrige forvaltninger herom.

4.15. Ny dimensioneringsaftale

I august 2016 blev der indgået en ny dimensioneringsaftale for uddannelserne social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent samt pædagogisk assistent. Med den nye dimensioneringsaftale for SOSU-uddannelserne fastsættes antallet af praktikpladser til 2.200 på hjælperuddannelsen og 4.700 på assistentuddannelse. Den nye dimensioneringsaftale vedrørende SOSU-elever indebærer desuden en omlægning af assistentuddannelsen.

Af budgetaftalen for 2017 fremgår det, at den nye dimensioneringsaftale for SOSU og PAU medfører mindreudgifter i 2017 og 2018 for Børne- og Ungdomsudvalget. Samtidig fremgår det, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i samarbejde med

Økonomiforvaltningen skal vurdere, hvorvidt der er yderligere økonomiske konsekvenser af den ændrede dimensionering af SOSU uddannelserne. Parterne er enige om, at eventuelle mindredgifter i den forbindelse tilfalder kassen.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er i gang med at beregne de økonomiske konsekvenser af den ændrede dimensionering, og der forventes umiddelbart mindredgifter i 2017 og i 2018 og merudgifter i 2019 og 2020. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil frem mod budgetforhandlingerne for 2018 kvalificere tallene i 2018 og frem. De forventede mindredgifter som følge af dimensioneringsaftalen i 2017 vil blive anvendt i forbindelse med forhandlingerne om overførselssagen 2016/2017.

4.16. Fremtidig håndtering af decentral opsparing

Med aftale om budget 2017 blev det besluttet at Børne- og Ungdomsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen frem mod Indkaldelsescirkulæret for budget 2018 analyserer, ”*hvilke ændringer i modeller og øvrige incitament, som kan skabe mere stabile driftsvilkår for de decentrale enheder, således at udsving i den decentrale opsparing mindskes*”. Der arbejdes med flere modeller og de foreløbige tal ses herunder:

Model	Beløb 2013			Beløb 2014			Beløb 2015		
	Positiv	Negativ	I alt	Positiv	Negativ	I alt	Positiv	Negativ	I alt
Ingen overførselsadgang	90,4	-90,4	0,0	90,7	-90,7	0,0	79,5	-79,5	0,0
Overførselsadgang 2 pct.	94,9	-90,4	4,5	91,6	-90,7	0,9	91,6	-79,5	12,1
Overførselsadgang 4 pct. (nuværende)	141,2	-90,4	50,9	123,9	-90,7	33,2	133,8	-79,5	54,3
Fri overførselsadgang	158,1	-90,4	67,7	151,2	-90,7	60,5	151,9	-79,5	72,4

Den nye lønrefusionsmodel for Københavns Kommune, der behandles på Økonomiudvalgets møde den 25. januar 2017, vil styrke de decentrale enheders budgetsikkerhed.

Resultatet af analysearbejdet forelægges til overførselssagen 2016-17.

4.17. Analyse af indtægtsområdet på betalingsparkering

Teknik- og Miljøforvaltningen har som følge af blandt andet overgangen til mere brug af mobilbetaling frem for mønt-/og kortbetaling ved betaling for parkering og den senere ibrugtagelse af den gule betalingszone meldt området ind på risikolisten i 2017. Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen vil frem mod juniindstillingen analysere indtægtsniveauet for betalingsparkering i 2018 og frem.

4.18. Tabslån

Københavns Kommune har indenfor rammen af tidligere byfornyelseslovgivning kunne give tilsagn om støtte til byfornyelsesprojekter som tabslån. Støtten blev givet som erstatning til en ejer for dennes investering i vedligeholdelsesarbejder, der ikke kan medføre en tilsvarende forhøjelse af lejeindtægten. Kommunen har sammen med staten dækket afdrag og renteudgifter på det lån, som ejeren har optaget til at dække udgifterne til investeringen. Tabslånene er optaget frem til 2001, hvor ny lov ændrede praksis på området. Kommunens udgifter til lånene er aftagene og der vil opstå et stigende strukturelt mindreforbrug over årene i takt med at lånene tilbagebetales og ophører. Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen vil frem mod juniindstillingen udarbejde en analyse af området, herunder profilen for tilbagebetalingen, som kan danne grundlag for en løbende korrektion af Teknik- og Miljøudvalgets ramme i forbindelse med at lånene betales ud.

5. Korrektioner indarbejdet i IC 2018

Nedenfor er oplyst korrektioner til udvalgenes budgetrammer, der indarbejdes med IC 2018.

5.1. Budgetkorrektioner indarbejdet i IC 2018 som følge af beslutninger i Borgerrepræsentationen

Siden vedtagelsen af budget 2017 er der i Borgerrepræsentationen foretaget en række beslutninger, der påvirker budget 2018 og overslagsårene 2019-2021. Disse beslutninger er indarbejdet i udvalgenes rammer. I bilag 3 er beslutningernes påvirkning af budget 2018 opgjort. Øvrige mindre tekniske korrektioner fremgår ligeledes af bilaget.

5.2. Kasseopbygning – anlægsperiodiseringer og periodisering af midler til tilskud i landsbyggefonden

Når forvaltningerne i forbindelse med anlægsoversigten periodiserer anlægsmidler mellem årene, reguleres bevillingen med den forventede prisstigning, så bevillingen ikke udhules af prisudviklingen. Idet midlerne oftest flyttes til senere år, giver den tilskrevne pris- og lønregulering et øget kassetræk i budgetåret. Derfor afsættes med IC 2018 midler til at dække det kassetræk, der opstår som følge af periodiseringen af midler mellem år. Dette kassetræk udgør for 2016 97,4 mio. kr.

Der sker en tilsvarende prisregulering af midler til indskud i Landsbyggefonden på kommunens finansposter. Disse periodiseres i sagerne om bevillingsmæssige ændringer mellem år, hvorfor der opstår et ekstra kassetræk. Her afsættes også midler til at dække kassetrækket, som udgør i alt 19,3 mio. kr. i 2018.

Tabel. Kasseopbygning anlægsperiodiseringer og periodisering af midler til indskud i landsbyggefonden i IC 2018

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021	I alt
Anlægsperiodiseringer	59.380	-2.331	40.394	0	97.443
Reperiodiseringer af midler til indskud i landsbyggefonden	4.007	6.539	8.797	0	19.343

5.3. Kasseopbygning ifm. finansiering af underjordisk station ved Ny Ellebjerg

Københavns Kommunes bidrag til finansiering af den kommende underjordiske metrostation ved Ny Ellebjerg er 157,9 mio. kr. Dækning af beløbet tilvejebringes dels ved en tillægsbevilling på Økonomiudvalgets bevilling Salg af Rettigheder mv. på 105,27 mio. kr. (2016 p/l), når ejendommen Strømmen 3 sælges samt gennem en

kasseopbygning på 10,53 mio. kr. årligt i årene 2018-2022. Med IC 2018 indarbejdes kasseopbygningen.

5.4. Pulje til salgsreservationsleje

Der er afsat en pulje til salgsreservationsleje på 20 mio. kr. i budget 2018. Puljen afsættes i henhold til principperne for salgsreservationsleje, som blev besluttet af Borgerrepræsentationen den 10. december 2015. I forbindelse med at ejendomme sættes til salg, anvendes puljen til at kompensere Københavns Ejendomme og Indkøb for afholdte udgifter samt manglende indtægter på de pågældende ejendomme. I forbindelse med regnskabet vil puljen blive reguleret på baggrund af det faktiske behov. Puljen finansieres via merindtægter på salg af ejendomme og rettigheder med en mellemfinansiering på kassen. Det er nødvendigt at afsætte puljen for at kunne realisere den budgetterede indtægt fra salg af rettigheder i 2018. Niveaueet i puljen er 3 mio. kr. højere end i 2017, primært på grund af den kommende gennemførelse af samlokaliseringsscasen af administrative enheder, som blev besluttet i budget 2017.

5.5. Overgang fra tjenstemands- til overenskomstansættelse

Økonomiudvalget vedtog i forbindelse med behandlingen af IC 2010 en fremadrettet model for håndtering af forvaltningernes og Koncernservices merudgifter i forbindelse med overgang fra tjenstemands- til overenskomstansættelse. I IC 2013 blev modellen ændret for at forbedre incitamentsstrukturen. Kompensationen er 5.000 kr. pr. person, hvilket var den gennemsnitlige kompensation i budget 2012. Forvaltningerne og KS kompenseres årligt for den løbende overgang, indtil alle kommunens tjenstemandsansatte er erstattet af overenskomstsansatte. På baggrund af en opgørelse af forvaltningernes afgang af tjenstemænd og tilgang af overenskomstsansatte, herunder oplysninger om stillingsbetegnelser, beregner Økonomiforvaltningen en kompensation, som indarbejdes i forvaltningernes rammer i forbindelse med juniindstillingen for budget 2018. Forvaltningerne skal indberette oplysninger vedr. afgang af tjenstemænd og tilgang af overenskomstsansatte til Økonomiforvaltningen sammen med budgetbidraget d. 2. maj 2017 i skabelon udsendt til forvaltningerne efter Økonomiudvalgets behandling af IC 2018.

5.6. Movia

Movia har i december 2016 udsendt basisbudgettet (trafikbestillergrundlaget) for 2018. Movias basisbudget viser en á conto betaling i 2018 på 350,1 mio. kr. I Movias trafikbestillergrundlag for 2018 er indregnet kendte bestillinger fra Københavns Kommune, samt kendte effekter af afsluttede udbud.

Der afsættes i lighed med tidligere år 3 mio. kr. til drift og vedligehold af realtids trafikinformation, rutejusteringer, mv. samt en buffer på 10 mio. kr. Herudover afsættes 8,8 mio. kr. til voldgiftsag i 2018.

Samlet set afsættes der med IC 2018 i alt 371,8 mio. kr. til busdrift, svarende til en stigning på 16,3 mio. kr. ift. vedtaget budget 2017, jf. tabel.

Tabel. Movias budget i 2018-2021

1.000. kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Busbetjening i budget i VB 2017	355.526	341.377	335.308	335.308
Movias basisbudget	350.100	350.100	350.100	350.100
Buffer	10.000	10.000	10.000	10.000
Trafikinfo mv.	3.000	3.000	3.000	3.000
Voldgift	8.752	0	0	0
Pulje til Trafikplan 2019	0	25.000	25.000	25.000
Budget til busbetjening i IC 2018	371.852	388.100	388.100	388.100
Ændring i alt	16.326	46.723	52.792	52.792

Voldgiftsag

Som følge af kendelse i voldgiftssag anlagt af Transport- og Byggestyrelsen mod Movia vil selskabets indtægter i 2016 blive reduceret med samlet 21,7 mio. kr. Kendelsen vedrører fordeling af trafikindtægter i den kollektive trafik i Takstområde Movia Hovedstaden i årene 2009-2015. Beløbet indgår i Movias regnskab for 2016 og vil indgå i årets efterregulering med kommunerne og regionerne, der afregnes januar 2018. Københavns Kommunes andel af voldgiftssagen udgør 8,8 mio. kr. i 2018

Pulje til Trafikplan 2019

Åbningen af Cityringen i 2019 forventes at medføre en væsentlig tilpasning af busnettet i København, herunder Movias økonomi. Borgerrepræsentationen besluttede på sit møde den 15. december 2016 i forbindelse med behandling af: Indstilling vedr. politisk høringssvar til Movia vedr. trafikplan 2016. (2016-0388476) at der i indkaldelsescirkulæret for 2018 (IC 2018) indarbejdes en pulje på 25 mio. kr. til busdrift fra 2019 og frem. Puljen skal dække de forventede merudgifter for det samlede busnet.

Efterregulering af regnskab 2016

I 2018 foretages en efterregulering af á conto betalingerne for 2016. Den endelige efterregulering opgøres i forbindelse med Movias regnskabsaf-læggelse i februar 2017 og afregnes i januar 2018. Efterreguleringen for 2016 indarbejdes med juniindstillingen.

Usikkerhed og videre proces

Basisbudgettet er en tidlig fremskrivning af økonomien for 2017 og derfor behæftet med usikkerhed. Basisbudgettet vedrører en periode, der ligger 12-24 måneder ud i fremtiden. I den periode kan en række faktorer ændre sig som eksempelvis: Forventede passagerindtægter, dieselpriser, rente og passagerindtægter. Den afsatte bufferpulje på 10 mio. kr. skal ses i sammenhæng med denne usikkerhed.

Movias bestyrelse 1. behandler Movias budget for 2018 i juni 2017. Med udgangspunkt i 1. behandlingen vil Økonomiforvaltningen foretage en opdateret vurdering af Movias budget ifm. augustindstillingen. Movias bestyrelse vedtager budgettet for 2018 i september 2017.

5.7. Administrationsbidraget til Udbetaling Danmark (UDK)

Københavns Kommune betaler årligt et administrationsbidrag og et IT-administrationsbidrag til Udbetaling Danmark (UDK).

Med budget 2017 blev der afsat 89,6 mio. kr. i budget i 2018, jf. tabel.

Tabel. Bidrag til UDK

1.000. kr., løbende p/l	2018	2019	2020
Administrationsbidrag	82.889	63.784	63.150
IT-administrationsbidrag	6.652	6.745	6.839
Samlede bidrag til UDK IC 2017	89.541	70.529	69.989

Overgang af systemer fra Københavns Kommune til Udbetaling Danmark

UDK opkræver fra og med 2016 et IT-bidrag som følge af, at UDK overtager driften af en række IT-systemer fra kommunerne, jf. augustindstillingen til budget 2016. IT-bidraget betyder udgifter på 6,7 mio. kr. i 2017, som forventes at stige til over 30 mio. kr., når systemerne er fuldt indfaset. Udgifterne til IT-bidraget modsvares af, at kommunen ikke længere skal betale for en række IT-systemer, der udfases i takt med at UDK overtager opgaverne.

Det bemærkes, at det afsatte budget til UDK er opgjort pba. forudsat tidsplan for overgang af systemer til UDK pr. august 2016.

ATP har den 25. november 2016 offentliggjort en revideret tidsplan, som omfatter en betydelig udskydelse af systemerne omkring Pension, jf. tabel. Den udskudte tidsplan skyldes en forsinkelse af KMD's udvikling af Pensionssystemet..

Tabel. Overdragelse af fagsystemer

Område	Forudsat dato august 2016	Opdateret dato november 2016	Forvaltning
Barseldagpenge	3. kv. 2016	3. kv. 2016	BIF
Pension	3. kv. 2017	4. kv. 2018	KFF
Familieydelse	3. kv. 2017	3. kv. 2017	KFF
Boligstøtte	1. kv. 2018	1. kv. 2018	KFF

Udover forsinkelser på Pensionssystemet er der også forsinkelser på KMD's leverancer på støttesystemerne i monopolbruddet. Støttesystemerne er den tværgående infrastruktur, som er forudsætningen for kommunernes gennemførelse af monopolbruddet. KOMBIT har i brev af 12. januar 2017 orienteret kommunerne om, at KMD's leverance af administrationsmodul, der er en del af støttesystemerne, forventes at blive forsinket i op mod tre måneder. Administrationsmodulet, som skulle have været leveret i februar 2017, er nødvendige for at de øvrige fagprojekter kunne igangsættes.

KOMBIT nu har igangsat en alternativ plan til at gennemføre monopolbruddet for at beskytte kommunernes business case. I den forbindelse forbeholder KOMBIT og ATP sig ret til at gøre erstatningskrav gældende samt hel eller delvis ophævelse af kontrakten.

Samlet set er der ikke på nuværende tidspunkt klarhed over, hvad forsinkelsen har af betydning for UDK's IT-bidrag for 2018. På den baggrund er Københavns Kommunes budget til IT-administrationsbidrag i 2018 ikke ændret, men lagt fladt med 2017-niveauet.

Økonomiforvaltningen følger udviklingen tæt mhp. at opgøre de økonomiske konsekvenser af forsinkelserne, herunder om projektet skal optages på risikolisten.

Samtidig vil Økonomiforvaltningen i samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen opgøre de omkostninger, der bortfalder i 2018 og frem mhp. at blive indarbejdet i juniindstillingen. Ved samme lejlighed drøftes forudsætningerne for justering af overførte IT-systemer i 2017 i overensstemmelse med Augustindstillingen for budget 2017.

5.8. Det fælleskommunale ledelsesinformationssystem - FLIS

Borgerrepræsentationen godkendte den 28. januar 2016, at Københavns Kommune tilslutter sig det fælleskommunale ledelsesinformationssystem (FLIS). Med IC2017 blev der på baggrund af foreløbige skøn afsat finansiering til drift af FLIS i 2017-2020.

Københavns Kommune har efter forhandling indgået en tilslutningsaftale med KOMBIT i april 2017. Med tilslutningsaftalen kan de faktiske udgifter opgøres for 2017-2020. Udgifterne til FLIS sænkes på den baggrund med 0,1 mio. kr. i 2018, jf. tabel.

Tabel. Drift af FLIS

1.000 kr., 2018 p/l	2018	2019	2020	2021
Udgifter til KOMBIT	3.261	4.193	4.193	4.193
½ årsværk til KS	313	313	313	313
Samlede udgifter til FLIS i IC2018	3.574	4.506	4.506	4.506
Afsat i budget 2017	3.663	4.619	4.619	4.619
Ændring	-89	-114	-114	-114

Eventuel fremadrettet tilpasning af udgifter for FLIS som følge af nye dataområder og anden prisstruktur foretages ifm. indkaldelsescirkulæret for det pågældende år, jf. IC2017.

5.9. Overførsler på Beskæftigelses- og Integrationsområdet

Det opdaterede skøn for overførsler mv. for 2017 på Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets område som følge af Økonomisk Redegørelse august 2016 blev indarbejdet med budget 2017.

Med IC 2018 indarbejdes det forhøjede skøn på 69,5 mio. kr. varigt fra 2018 og frem.

5.10. Kommunal- og regionalvalg

I 2021 afholdes kommunal- og regionalvalg. Der afsættes 19,0 mio. kr. (2018 p/l) i 2021 på Kultur- og Fritidsudvalgets serviceramme til afholdelse af valget i 2021. Beløbet svarer til grundbeløbet for afholdelsen af kommunal- og regionalvalg i 2017 på 18,7 mio. kr. samt 0,3 mio. kr. i DUT kompensation til ændrede åbningstider.

5.11. Afskaffelse af brugerbetaling på idrætsfaciliteter for voksenforeninger

Med budget 2017 blev brugerbetaling på idrætsfaciliteter for voksenforeninger afskaffet. Kompensationen for den manglende brugerbetaling som følge af afskaffelsen er 0,3 mio. kr. for lav i 2018. For at tage højde for dette indarbejdes med IC 2018 0,3 mio. kr. på service i 2018 på Kultur- og Fritidsudvalgets serviceramme.

5.12. Midler til internationalt forskningscenter i velfærdsteknologi

Med budget 2014 blev det besluttet at afsætte 1,6 mio. kr. årligt i 2014-2018 til et internationalt forskningscenter i velfærdsteknologi. Midlerne blev imidlertid indarbejdet i budgettet med udløb i 2017. Med IC 2018 afsættes 1,6 mio. kr. i 2018 under Sundheds- og Omsorgsudvalget.

5.13. Konvertering af klubhuspulje fra drift til anlæg i 2018

Der konverteres 11,0 mio. kr. i 2018 og 5,7 mio. kr. i 2019 og frem fra service til anlæg vedrørende klubhuspuljen under Kultur- og Fritidsudvalget, da der tale om midler til anlægsprojekter.

5.14. Driftsmidler til ungdomsboliger

Med budget 2017 blev der afsat 82,0 mio. kr. til finansiering af 500 ungdomsboliger i perioden 2017-2019 samt afledt drift på 0,8 mio. kr. til grundskyldstilskud og ungdomsboligbidrag i 2020. Med IC 2018 reserveres yderligere midler til afledt drift af de 500 ungdomsboliger med 1,8 mio. kr. i 2021, 2,9 mio. kr. i 2022 og 4,0 mio. kr. i 2023 og frem under Teknik- og Miljøudvalget.

5.15. Driftsmidler til nye almene boliger

Med budget 2017 blev der afsat 18,1 mio. kr. i grundkapital til nye almene boliger som led i aftalen om husning af flygtninge. Med IC 2018 reserveres der midler til afledt drift af de nye almene boliger med 0,1 mio. kr. i 2020, 0,2 mio. kr. i 2021 og 0,4 mio. kr. i 2022 og frem under Teknik- og Miljøudvalget.

5.16. Driftsudgifter til ungdomsboliger og almene familieboliger

Med budget 2014 blev det besluttet at afsætte 0,4 mio. kr. årligt fra 2014 til 2018 i driftsudgifter til ungdomsboliger samt 0,6 mio. kr. årligt i 2014 og frem. Midlerne blev imidlertid indarbejdet fireårigt med udløb i 2018. Med IC 2018 indarbejdes 0,4 mio. kr. i 2018 i driftsudgifter til ungdomsboliger og 0,6 mio. kr. årligt i 2018 og frem til almene familieboliger under Teknik- og Miljøudvalget.

5.17. Driftsmidler til fællessekretariat vedrørende køretøjer

Siden 2012 har Teknik- og Miljøforvaltningen administreret fællessekretariatet for drift af Københavns Kommunes køretøjer. Københavns Brandvæsen udtrådte af Københavns Kommune pr. 1. januar 2016, hvorfor fællessekretariatet fremover skal administrere færre køretøjer. Med IC 2018 reduceres Teknik- og Miljøudvalgets budget derfor med 0,4 mio. kr. og midlerne tilbageføres til råderummet.

5.18. Tilpasning af budget til skøjtebane i Enghaveparken

I budget 2017 blev der afsat 10,2 mio. kr. (2017 p/l) til skøjtebane i Enghaveparken. Der er tidligere afsat 1,8 mio. kr. (2017 p/l) til en forundersøgelse af skøjtebanen. Forundersøgelse har et mindreforbrug, som kan indgå i finansieringen af anlægget og budgettet til skøjtebanen under Teknik- og Miljøudvalget tilpasses således med 1 mio. kr. (2017 p/l).

6. Rammer for budgetprocessen

6.1. Tidsplan for det videre budgetarbejde

Den politiske behandling af budget 2018 fremgår af nedenstående tabel.

Tabel. Tidsplan for politisk behandling af budget 2018

Aktivitet	Dato
Budgetseminar for Økonomiudvalget	24. og 25. jan.
ØU behandler indkaldelsescirkulæret for budget 2018 (IC 2018) herunder processen for Effektiviseringsstrategi 2018	25. jan.
ØU behandler indstilling om regulering af budgetrammerne for 2018 på baggrund af ny befolkningsprognose samt efterregulering af 2017 (demografireguleringen)	18. apr.
ØU behandler redegørelse om de indberettede budgetbidrag (juniindstillingen)	13. jun.
Budgetseminar for Økonomiudvalget	22. og 23. aug.
ØU 1. behandler budgetforslag 2018 (augustindstillingen)	2. aug.
BR 1. behandler budgetforslag 2018	31. aug.
Frist for indgåelse af budgetaftale og frist for eventuelle partier uden for aftalen til at indsende ændringsforslag til budgetforslag 2018 (kl. 12.00)	18. sep.
Ændringsforslagene til budgetforslag 2018 udsendes til Borgerrepræsentationen	22. sep.
ØU behandler indstillingen "Tekniske ændringsforslag til Budgetforslag 2018" (TÆF)	26. sep.
ØU 2. behandler budgetforslag 2018	26. sep.
Frist for partiernes indsendelse af underændringsforslag til ændringsforslagene til budgetforslag 2018 (kl. 12.00)	27. sep.
Afstemningsprogram med indarbejdede underændringsforslag udsendes til Borgerrepræsentationen	29. sep.
BR behandler indstillingen "Tekniske ændringsforslag til Budgetforslag 2018" (TÆF)	5. okt.
BR 2. behandler budgetforslag 2018	5. okt.

Den samlede tidsplan, herunder en række administrative frister mv. er vedlagt som bilag 7.

Særskilte tidsplaner for effektiviseringsstrategien for 2018 og for ansøgninger til investeringspuljen er fremsendt til forvaltningerne ultimo november og fremgår af kommunens interne økonomiportal:

<http://okonomiportalen.kkintra.kk.dk/indhold/investeringspuljer-201718>

6.2. Budgetnotater til forhandlingerne om budget 2018

Det indstilles, at forvaltningerne anmodes om at udarbejde budgetnotater vedrørende *need to* samt 1-3 enkeltstående budgetnotater på specifikke udfordringer inden for fagforvaltningens område.

Need to er fagforvaltningernes udlægning af problemstillinger på deres respektive fagområder. *Need to* omfatter følgende områder i prioriteret rækkefølge.

1. *need to* på risikolisten
Sager på kommunens månedlige risikoliste skal håndteres. Sagerne på listen kan være forårsaget af lovgivning, udefrakommende begivenheder (arbejdstilsyn, konkurser, kontraktafklaringer mv.) og lignende
2. *need to* på kapacitet
Der skal etableres den nødvendige kapacitet til tiden f.eks. daginstitutioner, skolespor, plejeboliger mv. samt afsættes midler til strategiske grundkøb
3. *need to* på reovering (bygninger og veje m.v.)
Værdien af kommunens bygninger og veje mv. skal fastholdes. Der skal afsættes midler for at undgå yderligere nedslidning, og til bygninger eller infrastruktur som vil blive fordyret, såfremt finansieringen udskydes.
4. *need to* sfa. beslutninger i Folketinget eller KL-regi
Beslutninger fra Folketinget eller KL der pålægger Københavns Kommune merudgifter, som ikke kan prioriteres.

Derudover kan der løftes emner, hvor rettidig omhu gør sig gældende. Rettidig omhu kan være investeringer, som vil blive dyrere at foretage, såfremt finansieringen udskydes, eller være projekter, hvor der kan opnås ekstern medfinansiering, såfremt kommune afsætter finansiering.

Der kan ligeledes udarbejdes tværgående budgetnotater, såfremt det ønskes administrativt eller politisk. Notaterne sendes til Økonomiforvaltningen senest fredag den 11. august 2017. Arbejdet koordineres i kredsen af administrerende direktører mhp. at fokusere udarbejdelse af budgetnotater.

7. Formelle retningslinjer for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidraget

7.1. Overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler

Københavns Kommunes gældende bevillingsregler er vedtaget af Borgerrepræsentationen den 15. december 2016 og kan bl.a. findes på kommunens interne økonomiportal:

<http://okonomiportalen.kkintra.kk.dk/>

I udarbejdelsen af budgetbidrag skal udvalgene overholde rammen for hvert af de tre styringsområder:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.

Udvalgene skal fordele midlerne på hvert styringsområde på bevillinger. Hvis et udvalg ønsker en anden opdeling af bevillinger end i 2017, skal Økonomiforvaltningen kontaktes.

Af nedenstående tabel fremgår kommunens regler for bevillingsbindinger.

Tabel. Bevillingsregler

Styringsområde	Ændringer som fagudvalg selv kan beslutte	Ændringer som skal godkendes af ØU/BR
Service	Fagudvalget og forvaltning kan selv beslutte omflytninger inden for en bevilling.	ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger. Der kan ikke gives tillægsbevillinger til service uden tilhørende servicemåltal.
Overførsler mv.	Fagudvalget og forvaltning kan selv beslutte omflytninger inden for en bevilling. Undtaget er omplaceringer og nye forbrugsaktiviteter, der vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering (funktion 4.62.81) og omplaceringer der påvirker særligt dyre enkeltsager (funktion 5.22.07).	ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger. ØU/BR skal godkende omplaceringer og nye forbrugsaktiviteter, der vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering (funktion 4.62.81) og omplaceringer der påvirker særligt dyre enkeltsager (funktion 5.22.07). Der kan som udgangspunkt ikke foretages omflytning af midler fra overførsler mv. til service og anlæg, idet der gælder særlige regler for overførselsadgangen på området.

Styrsområde	Ændringer som fagudvalg selv kan beslutte	Ændringer som skal godkendes af ØU/BR
Anlæg		Omflytning mellem anlæg og drift skal godkendes af ØU/BR. ØU/BR skal give en særskilt anlægsbevilling til anlægsprojekter.
Finansposter		ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem øvrige bevillinger og finansposter.

Københavns Kommune anvender et nettobevillingsprincip. Tilsvarende er der en høj grad af decentralisering i bevillingsniveauet i kommunen, som skal sikre muligheden for at prioritere inden for de enkelte bevillinger, dog med de bindinger, der følger af kommunens budgetmodel, jf. bevillingsreglerne.

7.2. Forsikringer og arbejdsulykke

Forudsætningerne for forsikringer og arbejdsskadeulykker i Københavns Kommune vil blive fremsendt i forbindelse med skabeloner og retningslinjer for budgetforslag 2018, som udsendes efter den politiske behandling af IC 2018. Udvalgenes budgetforslag skal tage højde for disse forudsætninger i forbindelse med deres budgetlægning.

7.3. Pris- og lønfremskrivningssatser for budgetforslag 2018

I nedenstående er angivet de generelle forudsætninger til budgetforslaget for 2018:

De generelle forudsætninger vedrører:

- Pris- og lønfremskrivning (p/l)
- Satsreguleringsprocent
- Intern rente

Pris- og lønfremskrivning (p/l)

Den indarbejdede pris- og lønfremskrivning i budget 2018 bygger på KLs seneste skøn, som er baseret på det aftalte niveau i kommuneaftalen for budget 2017.

Tabel. Seneste skøn for pris- og lønfremskrivning og satsreguleringsprocent i budget 2018

Budget 2017	Pris	Løn	Sammen- vejet p/l	Anlægs p/l	Satsregu- lering	Regions p/l
Pct.	1,93	2,3	2,2	1,8	2,0	1,8

Satser for fremskrivning for overslagsårene er identiske med fremskrivningen for 2018.

Pris og løn anvendes til at fremskrive serviceudgifterne fra vedtaget budget 2017, mens den sammenvejede p/l anvendes til at fremskrive servicekorrektionerne fra budget 2017.

Satsreguleringsprocenten skal anvendes ved budgettering af de efterspørgselsstyrede overførsler. Der skal dog ved budgetteringen tages højde for, at visse ydelser er omfattet af reglerne om afdæmpet regulering.

Regionernes p/l (ekskl. medicin) anvendes til at fremskrive udgifterne til kommunal medfinansiering.

Proces for ændring af pris- og lønfremskrivningen

Økonomiforvaltningen følger løbende KL's skøn for pris- og lønudviklingen.

Hvis der foretages væsentlige ændringer i pris- og lønskønnet for indeværende år primo 2017, vil Økonomiforvaltningen opgøre konsekvenserne af ændringerne i forbindelse med udsendelsen af rammerne for første budgetbidrag den 20. marts 2017.

Det endelige skøn for pris- og lønudviklingen i 2018 og frem, som ligger til grund for budget 18, fastlægges med økonomiaftalen mellem regeringen og KL. På baggrund heraf udsender Økonomiforvaltningen den 15. juni 2017 rammer for forvaltningernes endelige bidrag til budgetforslag 2018.

Intern rente

Den interne rente anvendes bl.a. til at udregne den årlige ydelse på interne lån. Den interne rente i Københavns Kommune fastsættes på baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets skøn for den 10-årige statsobligation i budgetåret tillagt 1 pct. Finansministeriets nuværende skøn for 2017 er 0,5 pct., hvorfor Københavns Kommunes interne rente fastsættes til 1,5 pct. i 2017.

Vejledning til beregning af afdrag på interne lån kan bestilles hos Center for Økonomi i Økonomiforvaltningen.

7.4. Korrektioner som indgår i udvalgenes budgetbidrag

For at sikre en ens praksis skal udvalgene medtage alle de korrektioner, der er vedtaget af Borgerrepræsentationen til og med den 2. marts 2017 i budgetbidraget.

Herudover vil Børne- og Ungdomsudvalgets, Sundheds- og Omsorgsudvalgets og Socialudvalgets demografiregulering blive indarbejdet på baggrund af beregningerne af demografireguleringen, som foretages i starten af marts. Demografireguleringen forelægges Økonomiudvalget til behandling den 18. april.

Økonomiforvaltningen vil den 20. marts. udsende korrigerede budgettrammer, som forvaltningerne skal anvende til at udarbejde budgetbidraget på baggrund af.